PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 60 lir

Leto XXIV. Št. 133 (7026)

TRST, sreda, 5. junija 1968

PO DANAŠNJEM SESTANKU TAJNIŠTEV TREH STRANK VEČINE

Fanfani in Pertini kandidata levega centra za predsednika senata in poslanske zbornice

Rumor verjetni kandidat za predsednika vlade - Ostra nasprotja v socialistični poslanski skupini glede izvolitve načelnika - Med prvimi zakonskimi osnutki: parlamentarna preiskava o SIFAR

RIM, 4. — Jutri se prvič sestane novi parlament, ki mora izvoliti predsednika senata in predsednika poslanske zbornice, pri čemer ne gre za neko običajno upravno zadevo, temveč za pomemben politični akt. Od obeh predsednikov je namreč v znatni meri odvisno delo parlamenta in usmeritev poslanske zbornice ter senata glede preučevanja in vrstnega reda reševanja pomembnih vprašanj.

Glede kandidatur je prišlo danes na tristranskem sestanku med predstavniki tajništev KD, PSU in PRI do sporazuma, da bodo kandidirali za predsednika poslanske zbornice Pertinija, za predsednika senata pa Fanfanija.

Po sestanku so predstavniki treh strank zanikali, da bi se razgovarjali tudi glede sestave bodoče vlade, vendar pa ni dvomov, da pomeni prvi sporazum med strankami levega centra tudi pomemben korak k reševanju vladne krize. V tej zvezi se mnogo govori, da so postopoma demokristjani pripravljeni sprejeti odgovornost za enostranko vlado, odnosno za dvostransko vlado z republikanci, da pa istočasno zahtevajo načelno in brezkompromisno pomoč socialistov. V tej zvezi je tudi govor, da naj bi bil predsednik nove vlade sedanji tajnik KD Rumor.

Istočasno pa govore vesti o glasovanju za mesti načelnika skupine socialističnih poslancev tudi o novi globoki ločitvi v okviru poslanske skupine PSU, saj je prejel dosedanji načelnik Ferri (bivši socialist) 45 glasov, Cattani (bivši socialdemokrat pa 39 glasov). Vseh poslancev je 91 in je bil torej Ferri izvoljen, ker se trije poslanci niso udeležili volitev in ker sta dva oddala belo glasovnico.

Sestanek poslanske skupine socialistov je otvoril Nenni, nato pa je Tanassi predlagal, da se potrdita dosedanja predsednika do strankinega kongresa in da naj bi volitve predstavljale samo formalnost. Uprla sta se Lombardi in Preti (oba seveda s povsem nasprotnih zornih kotov), ki sta zahtevala tajno glasovanje, ker so poslanci že izraz volivcev združene socialistične stranke in da ni treba čakati na določila kongresa. Senatna skupina PSU pa je brez sporov potrdila za načelnika dosedanjega predstavnika Zanniera.

Tajništvo stranke je obrazložilo nasprotovanje Ferriju, češ da na zadnjem zasedanju centralnega komiteja stranke ni podprl stališča tajništva. Gre pa istočasno za nevaren pojav, saj so se poslanci razklali na dva dela v okviru bivših dveh socialističnih strank.

Za načelnika komunistične poslanske skupine je bil danes potrjen Ingrao, za predsednika skupine v senatu pa Terracini.

Jutri ob 18.45 se bo sestala vlada, ki bo sprejela zadnje sklepe strogo upravnega značaja pred zasedanjem parlamenta, ko mora po ustavi podati ostavko.

Med prvima dvema zakonskima predlogama, ki bosta predložena novemu parlamentu, bosta zakonska predloga o SIFAR in o ločitvi zakona. Tajnik parlamentarne skupine komunistov Alessi je danes izjavil, da so komunisti že izdelali zakonski predlog o parlamentarni raziskavi zadeve SIFAR in da bodo ta osnutek jutri zjutraj vložili v poslanski zbornici. Poslanec Loris Fortuna pa se je danes sestal s predstavniki zveze za ločitev zakona v Italiji in je izjavil, da bo jutri predložil ponovni osnutek zakona o ločitvi, pri čemer bo upošteval možnosti obstrukcije, da te nevarnosti prepreči.

Predsednik ENEL Di Cagno je danes na tiskovni konferenci obrazložil delovanje državne elektriške industrije v preteklem letu. V vseh obratih ENEL je bilo 31. decembra 1967. leta zaposlenih 94.277 oseb.

Spremembe v poljskem vodstvu

VARSAVA, 4. — Bivši predsednik republike Edward Ochab je podal ostavko na mesto predsednika fronte narodne enotnosti, ki združuje tri na Poljskem obstoječe stranke: komunistično, demokratično in kmečko. Agencija PAP objavlja, da je plenum na njegovo mesto izvolil sedanjega predsednika Spychalskega.

Ochab je podal ostavko na mesto predsednika republike aprila letošnjega leta v zvezi s študentskimi manifestacijami, ker se verjetno ni povsem strinjal z ostrejšim stališčem, ki ga je predvsem zagovarjal predsednik partizanske zveze in notranji minister Moczar.

Spychalski je v svojem govoru obdolžil reakcionarne in protifašistične sile, da iščejo povratek k buržoaznemu ustroju in ki so krive za protivladne demonstracije na Poljskem. Dejal je, da se bo Poljska uprla vsem poskusom, da se spodkoplje enotnost socialističnih držav in je podčrtal, da bodo prispevali k utrditvi varšavskega pakta.

MOSKVA, 4. — Danes je prispela v sovjetsko prestolnico češkoslovaška sindikalna delegacija, ki jo vodi predsednik skupščine in član CK Smrkovsky. Delegacija se bo zadržala v SZ do 15. junija.

Tiskovni predstavnik češkoslovaške vojske polk. Kudrna je v intervjuju z mladinskim dnevnikom «Smena» izjavil, da niso resnične vesti o stalni prisotnosti sovjetskih in poljskih čet na češkoslovaški meji z napadom in da gre za običajne manevre, ki nimajo nobene povezave z demokratičnim procesom v ČSSR.

PO DEMONSTRACIJAH V BEOGRADU

Izrazi solidarnosti s študenti s pozivi, naj se ne zatekajo k nasilju

Ustanovljena skupna komisija, ki bo ugotovila vzroke incidentov
Notranja zborovanja na fakultetah beograjske univerze

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 4. — Svet beograjske univerze je sinoči sklenil, da na vseh fakultetah za sedem dni preneha pouk. Ozračje v Beogradu in v Novem Beogradu je bilo danes mirno. Študentje so se pokorili odloku republiškega tajništva za notranje zadeve, ki je za zaščito javnega reda, miru in varnosti do nadaljnjega prepovedal v Beogradu vse manifestacije, zborovanja in demonstracije na javnih mestih.

V obrazložitvi odloka ugotavlja republiško tajništvo, da so se v študentske manifestacije vmešale neodgovorne osebe, zaradi česar je bilo ranjenih 38 oseb in prizadejana je bila materialna škoda v vrednosti nad poldrug milijon novih dinarjev. Iste neodgovorne osebe so preteklo noč podtaknile eksploziv v prostorih potniške agencije Putnik.

Pred vsemi stavbami v študentskem naselju v Novem Beogradu je akcijski odbor študentov postavil danes študentske straže, da bi preprečil vstop nezaželenim osebam v stavbe. Odbor je svetoval študentom, naj na fakultete odhajajo posamezno ali v majhnih skupinah in naj se ne upirajo milicnikom.

Z zahtevami beograjskih študentov so solidarizirali danes tudi študenti kmetijske fakultete. Študenti Niša so včeraj dopoldne obsodili ravnanje beograjskih študentov, pozno zvečer pa je skupina dvajsetih študentov iz Niša solidarizirala z akcijo beograjskih študentov.

Na vseh fakultetah beograjske univerze so bili danes študentje na notranjih zborovanjih obveščeni o sinočnjih sklepih vseučiliškega komiteja zveze komunistov, socialističnega odbora zveze študentov in akcijskega odbora demonstrantov s proglasom vseučiliškega odbora. Študentje so soglasno pozdravili sklepe vseučiliškega odbora, da se o zahtevah beograjskih študentov obvestijo vsi drugi vseučiliški centri, člani delavskih kolektivov in jugoslovanska javnost. Študentje med drugim zahtevajo, da se reši vprašanje zaposlitve, da se ugotovi, zakaj je prišlo do socialne neenakosti in neosnovane obogatitve posameznikov, da se aktualna vprašanja študentov rešujejo hitreje, da se z zakonom obveže podjetja, da morajo zaposliti pripravnike, nadalje da se odstranijo s položaja vsi zvezni, republiški in beograjski funkcionarji za notranje zadeve, ki so dali milicnikom nalog, da s silo nastopijo proti študentom.

Socialistični odbor je nameraval za danes organizirati splošen zbor študentov, ki pa je odpadel zaradi prepovedi zborovanja na javnih mestih. V proglasu socialističnega odbora se nadalje poudarja, da študentsko gibanje s to svojo akcijo pričenja uporno dolgotrajno borbo za uresničenje študentskih zahtev.

Študentje in profesorji pravne fakultete so se na današnjem sestanku zavzeli za hitro rešitev študentskih vprašanj in se izrekli proti uličnim akcijam. Popoldne je na zborovanju na pravni fakulteti odvetnik Milovana Djilasa Jovan Barović skusal govoriti študentom, toda študenti ga niso hoteli poslušati ter so mu žvizgali in so ga nagnali iz dvorane. Barović je pred tem že dvakrat skušal govoriti, in sicer na zborovanju v Novem Beogradu in na filozofski fakulteti, toda študentje mu nisi dali govoriti. Popoldne so se na filozofski fakulteti sestali zastopniki vseh fakultet. V času, ko poročamo, njihov sestanek še traja.

Značilna je soglasna reakcija delovnih kolektivov na študentske demonstracije. Člani delovnih kolektivov iz Beograda in drugih krajev Srbije in Bosne v pismih in brzojavkah CK ZK Srbije, mestnemu komiteju ZK Beograda in študentskim organizacijam izražajo popolno razumevanje za vprašanja in zahteve študentov, istočasno pa izražajo svoje nezadovoljstvo zaradi načina in metod, s katerimi skušajo nekateri študenti rešiti ta vprašanja. V pismih in brzojavkah se med drugim poudarja: «Ne moremo nikomur dovoliti, da vnaša nasilje, nemir in živčnost in da uničuje to, kar smo ustvarili z znojem . . . Delavski razred Jugoslavije, ki ustvarja dohodek, je edini pristojen, da odloča o svojem položaju in vprašanjih ... zahtevamo, da se prekriža pot razbijaškemu delovanju neodgovorne skupine študentov.» Te in podobne misli se izražajo skoraj v vseh brzojavkah in pismih delovnih kolektivov. Člani delovnega kolektiva elektronske industrije v Nišu v pismih študentom opozarjajo študente da so delavci njihovega podjetja vedno cenili strokovnost in da že vrsto let dajejo milijone in milijone za štipendiranje študentov. Zato pričakujejo od njih, da na dostojanstven nacin sodelujejo pri reševanju težav upoštevajoč pri tem realne moznosti. 13 000 delavcev jugoslovanskega kombinata gume in obutve v Borovu v pismu univerzitetnemu odboru zveze študentov v Beogradu odločno obsoja ravnanje neodgovornega dela študentov in izjavlja, da je kolektiv pripravljen skupno s študenti reševati vprašanja nezaposlenosti in da bo v bodoče strokovnjake sprejel v službo. Rudarji tuzlanskega bazena so na zborovanju postavili zahtevo, da se odločno prekriža pot vsem izgrednikom.

Upravičene zahteve študentov po izboljšanju materialnega položaja univerzitetnih študentov in hitrejše izvajanje reforme samoupravljanja je podprla na svojih sklepih danes tudi mestna skupščina Beograda z ugotovitvijo, da se te zahteve lahko rešijo samo v demokratičnem ozračju in po demokratično izvoljenih organih. Mestna skupščina je obsodila nekatere študente in profesorje, ki skušajo probleme študentov univerze izkoristiti v določene politične namene. Predsednik mestne skupščine Pešić je podrobno seznanil člane mestnega sveta z dogodki in med drugim omenil, da so nekateri govorniki na zborovanju poleg konstruktivnih zahtev skušali postaviti tudi zahteve, da je potrebno menjati celoten družbeni sistem, zrušiti vlado, razpustiti skupščino, razpisati nove volitve, kar dokazuje, da je del študentov padel pod vpliv ljudi, ki skušajo izkoristiti stanje v popolnoma druge smotre.

Na sovražne elemente v vrstah študentov in profesorjev, ki zlorabljajo vprašanja univerzitetnih študentov za akcijo proti socialistični demokratični ureditvi, opozarja nocoj tudi tajništvo mestnega komiteja CK ZK Beograda v svojem poročilu. Tajništvo poziva študente in profesorje univerz, da čimprej pričnejo z normalnim delom na univerzi in da začnejo demokratično samoupravno reševati sprožena vprašanja. Tajništvo mestnega komiteja opozorja študente in profesorje na protestna pisma in brzojavke iz delovnih kolektivov, v katerih se izraža zaskrbljenost zaradi neodgovornega ravnanja skupine študentov.

Včeraj popoldne so se člani izvršnega sveta Srbije pogovarjali šest ur z zastopniki akcijskega odbora demonstrantov, ki so člane republiške vlade obvestili o zahtevah študentov. Po sestanku je republiški izvršni svet objavil kratko sporočilo, v katerem ugotavlja, da so v bistvu zahteve študentov v skladu z načeli samoupravne družbe. Republiški izvršni svet je na zahtevo študentov sklenil ustanoviti skupno komisijo, ki bo ugotovila vzroke incidentov in morebitno nezakonito ravnanje organov ljudske milice.

Sinoči pozno je na študentskem trgu v Beogradu pred filozofsko fakulteto okrog 2000 študentov na zborovanju zahtevalo večjo demokratizacijo pri spoštovanju samoupravnih pravic, zagotovitev ugodnejših življenjskih in delovnih pogojev za študente in zagotovitev za vse. Študenti so ponovno kritizirali tisk in so na balkonu obesili transparent z napisom «Ne verjemite tisku», «Dovolj je s korupcijo».

O demonstracijah je sinoči na radiu in televiziji govoril tudi predsednik mestne konference CK Beograda in član predsedstva ZK Jugoslavije Veljko Vlahović, ki je pokazal vse razumevanje z zahtevo študentov in priznal upravičenost večine njihovih zahtev. Izrazil pa je upanje, da bodo študenti namesto sile, ki je v nasprotju s sistemom socialistične demokracije, izbrali pot demokratičnega razgovarjanja in sporazumevanja za uresničenje svojih zahtev. «Jaz sem za to, da študenti prikažejo svoja stališča, svojo kritiko, vštevši kritiko političnih, družbenih in državnih organov. Ali sem za to, da se najde skupna pot za rešitev postavljenih vprašanj, ker se bo edino na ta način lahko našla realnost za njihovo rešitev.»

B. B.

DO NORMALIZACIJE V FRANCIJI JE ŠE DALEČ

Na številnih ključnih sektorjih se stavka strnjeno nadaljuje

Ameriške zastave v sprevodu golističnih manifestantov v Parizu - Stranke se pripravljajo na volilno kampanjo

PARIZ, 4. — Pogajanja med delodajalci in sindikati na posameznih sektorjih napredujejo zelo počasi. Tu pa tam so bili doseženi sporazumi, ki še čakajo odobritev delavcev. Do normalizacije, o kateri so v soboto upali, da bo nastopila, je še daleč. Zlasti je treba še čakati, kar se tiče ključnih sektorjev.

Danes okoli poldne so sklenile nadaljevati stavko naslednje kategorije: avtomobilska industrija z izredno napetostjo v tovarnah Renault, kovinarska industrija, gradbeništvo in javna dela, spalni vozovi tovarne zdravil, radio in televizija, tiskarji, «kopensko» osebje letalske družbe «Air France» in javno prevozništvo. Naslednje kategorije so sklenile v precejšnji meri obnoviti delo: električna energija in plin, toda samo na pariškem področju, rafinerije in skladišča petroleja, steklarska industrija, papirnice, nekateri rudniki na severu Francije ter razdeljevalci časopisov in revij.

Še vedno so v teku pogajanja z bazo na naslednjih sektorjih: pošta in telegraf, banke, velike trgovine, socialno skrbstvo, zavarovalnice. Še vedno vlada negotovost na sektorju železnic in mestnega prevozništva. Davi so glede železnic javili, da je bil dosežen načelen sporazum, toda prizadeti nameščenci ga še vedno proučujejo.

Nadaljuje se posvetovanje tudi o stanju v državnem podjetju podzemeljske železnice in avtobusov v Parizu.

Na splošno se posli razvijajo zelo počasi in neredno. Delo v privatnih uradih, bankah in trgovinah, ki so ostale odprte, zaostaja, ker primanjkuje osebje. Uradniki so prisiljeni prihajati peš na delo, kamor prihajajo z velikimi zamudami, ter odhajajo zgodaj, da se lahko vrnejo domov še pred pozno nočjo.

Zvečer so javili, da so delavci v nekaterih podjetjih sklenili prekiniti stavko, v drugih podjetjih pa so se izrekli za nadaljevanje stavke.

Tudi na radioteleviziji so sklenili nadaljevati stavko in so obsodili ravnanje skupine časnikarjev, ki so se združili v «državljanski akcijski odbor».

Danes zvečer je okoli dvajset tisoč manifestantov šlo v sprevodu po glavnih pariških ulicah in so vzklikali de Gaullu. Značilno je, da so manifestanti nosili tudi ameriške zastave.

V Lyonu so bili danes manjši incidenti. Skupina golističnih mladeničev je napadla sedež filozofske fakultete, ki so jo bili pred desetimi dnevi študentje zasedli. Napadalci so dolgo časa metali kamenje v okna. Ko je nekaterim uspelo vdreti v notranjost, so jih študentje takoj izgnali.

Posamezne stranke se medtem pripravljajo na bližnje volitve in se posvetujejo o kandidatnih listah. Skupno bo nad dva tisoč kandidatov za 487 sedežev v poslanski zbornici. Volivcev bo nad 28 milijonov. Kandidatne liste se morajo predložiti najpozneje čez pet dni, volilna kampanja se bo začela 10. junija in bo trajala trinajst dni.

Vsedržavni svet enotne socialistične stranke, ki jo vodi Mendes-France, je objavil izjavo, da je «stranka strahu in konservativnosti prezgodaj pela zmago» Nato dodaja, da je treba bolj ko kdaj koli s stavkami in z raznimi oblikami množičnih akcij zahtevati spremembo kapitalističnih struktur: povsod, kjer je to mogoče. Enotna socialistična stranka ne verjame, da bi se sedanja kriza mogla rešiti na podlagi parlamentarnega postopka. Vendar pa namerava biti navzoča pri veliki politični debati med volitvami. Ni dovolj obtoževati golizem. Potrebno je zavrniti vse oblike integracije v kapitalistični režim. To je smisel programa, na podlagi katerega bo enotna socialistična stranka pozvala volivce, naj se izrečejo. Zatem ugotavlja, da je bil njen predlog za enotno levičarsko kandidaturo zavrnjen, in poudarja, da stranka ne bo mešetarila za razdelitev okrožij. Predložila bo svoje kandidate, ali pa bo podpirala tiste, ki bodo jasno odražali politične potrebe ljudskega gibanja v vseh okrožjih.

Tisserantov obisk v Zagrebu

ZAGREB, 4. — Dekan kardinalskega kolegija kardinal Tisserant, je danes obiskal predsednico izvršnega sveta Hrvaške dr. Savko Dapčević-Kučar. Visoki dostojanstvenik Vatikana, ki je na vabilo Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti prispel včeraj v Jugoslavijo, se je pogovarjal danes s predsednikom akademije Grgo Novakom in podpredsednikom skupščine mesta Zagreba Josipom Kolarjem.

OFENZIVA OSVOBODILNIH SIL

Nadaljujejo se močni spopadi v sajgonskem predmestju Cholon

Član sajgonske vlade za razgovore z osvobodilno fronto - Izjave generala Džapa

SAJGON, 4. — V sajgonskem predmestju Cholon se nadaljujejo spopadi z veliko skupino osvobodilnih sil, ki so se že v soboto utrdile v tem predmestju in ki jih ameriški in sajgonski oddelki zaman skušajo prisiliti na umik. Skupina je v stalnem stiku po radiu z enotami osvobodilnih sil, ki so razmeščene tri kilometre jugozahodno od Cholona.

Preteklo noč so osvobodilne sile obstreljevale z raketami in z minometalci razne točke Sajgona Poškodovana je bila tudi električna centrala. Pet izstrelkov je padlo na veliko ameriško letalsko oporišče Tan Son Nut

Boji se nadaljujejo tudi v severnem predmestju Sajgona Gia Dinh, ki ga je prebivalstvo zapustilo. To predmestje je 75 odstotkov uničeno in povsod divjajo plameni Zaradi bojev, ki so v teku od 5. maja v Cholonu in na drugih področjih Sajgona, je pribežalo v razna taborišča za begunce 115 000 oseb. Uničenih je okoli 10.000 hiš.

Tiskovna agencija južnovietnamske osvobodilne fronte je javila, da je bilo v maju vrženih iz boja v Južnem Vietnamu 70.000 sovražnih vojakov, od katerih 28.000 Američanov. Agencija dodaja, da gre za začasen obracun Uničenih je bilo 1100 letal in helikopterjev in 220 vozil, od katerih polovica oklepnih.

Fan Kuang Dan, ki je bil nedavno imenovan za južnovietnamskega državnega ministra, je v Stanfordu v Kaliforniji izjavil, da bi po njegovem mnenju morala sajgonska vlada dati pobudo za začetek razgovorov z osvobodilno fronto, ne da bi čakala izidi pariških razgovorov. «Ali jih pobijete vse, in pobiti vse je nemogoče, ali začnete razgovore z njimi,» je izjavil Fan Kuang Dan na tiskovni konferenci na univerzi v Stanfordu. Dalje je izjavil, da bi morala osvobodilna fronta imeti možnost udeležbe na volitvah kakor vsaka druga stranka

V Sajgonu je vladni predstavnik izjavil, da je Dan govoril v svojem osebnem imenu, ter je poudaril, da ni še prevzel ministrskega mesta. Pripomnil je, da južnovietnamska vlada odklanja razgovore z osvobodilno fronto in je mnenja, da morajo mirovni razgovori potekati med dvema vietnamskima vladama.

Glasilo francoske komunistične stranke «Humanité» objavlja intervju vrhovnega poveljnika severnovietnamske vojske generala Džapa. Ta pravi med drugim, da so ZDA zgubile vojno v Vietnamu in se morajo sprijazniti s to stvarnostjo. Dodaja, da to vojno vodi vse vietnamsko ljudstvo in Severni Vietnam je zaledje velike fronte. Ves Vietnam bo nadaljeval borbo do končne zmage.

Poudaril je, da morajo Američani ustaviti napad in umakniti svoje čete, če želijo konec vojne. Izjavil je tudi, da so Američani še zaostrili bombardiranje nad Severnim Vietnamom. Južno od 20 vzporednika so podvojili svoje barbarstvo takoj po zadnjem Johnsonovem govoru, kakor da bi hoteli dokazati to, kar naj se razume v ZDA za «namen miru». Obtožil je ZDA, da hočejo spremeniti Južni Vietnam v novo kolonijo. V zvezi s sajgonsko vlado je izjavil, da je ta tako imenovana vlada utopljenec in ZDA ga skušajo rešiti.

Serrano je umrl

BUENOS AIRES, 4. — Antonio Enrique Serrano, star 54 let, prvi Argentinec, ki so mu presadili srce, je danes umrl 90 ur po operaciji. Po operaciji, ki jo je opravil dr. Miguel Belizzi, se Serrano ni več zavedel. Zdravniško poročilo, ki javlja Serranovo smrt, navaja, da je presajeno srce v redu delovalo vse do zadnjega hipa.

Malo pred smrtjo Serrana se je raznesla vest, da so v Buenos Airesu opravili se eno presaditev srca. Presaditev je res že bila v programu, a so jo morali v zadnjem hipu odložiti, ker so sorodniki «darovalca» odrekli odvzem srca

Nekaj podobnega se je zgodilo v Dallasu (Texas), kjer so v bolnišnici Parkland že vse pripravili za prvo presaditev srca ženski, toda oče 21-letnega dekleta, kateremu naj bi odvzeli srce, ni dal zadevnega dovoljenja.

PRED JUTRIŠNJO PRVO OBLETNICO

Izraelci in Jordanci so se ostro spopadli

Na jordanski strani poročajo o sestreljenih izraelskih letalih

AMMAN, 4. — Do mocnega obstreljevanja z možnarji in avtomatičnim orožjem je prišlo ob reki Jordan med Izraelci in Jordanci. Poznejše pa je bilo streljanje še hujše, ko je v boj posegla tudi artilerija. Jordanski predstavnik je tudi izjavil, da so izraelska letala bombardirala neka področja na severu jordanske doline. Poseg letal v borno so potrdili tudi na strani. Ob 17,15 se je streljanje raztezalo v dolžino 20 km. Po izraelskih virih se sklepa, da je bil današnji letalski napad manjši kot 15. februarja. Jordanci so letališče pri Ammanu zaprli za promet.

Jordansko poročilo javlja, da je jordansko topništvo zadelo štiri izraelska letala, ki so v plamenih padla na tla na zahodni strani Jordana, ki je sedaj zasedena po Izraelcih.

Jordanski radi je prekinil program in začel oddajati vojaške koračnice in poročila o spopadih. Radio je tudi naslovil poziv na «prijateljske države, ki ljubijo mir, naj takoj posežejo, da napravijo konec izraelskim grozovitostim.»

Neki izraelski vojaški predstavnik je izjavil, da se je vzdolž črte premirja med Jordanijo in Izraelom streljanje končalo ob 18,15. Jordansko poročilo navaja, da je bilo zaradi današnjih spopadov 35 mrtvih (3 vojaki) in 62 ranjenih (10 vojakov). Poškodovano je bilo mesto Irbid, 90 km severno od Ammana.

Jutri bodo v Egiptu z minuto molka in glasnim branjem «prisege maščevanja», katere tekst je danes objavil list «Al Ahram», vojaške enote počastile spomin 10.000 vojakov, 1500 častnikov in 60 pilotov, ki so padli v izraelsko-arabski vojni lansko leto. Jutr je obletnica začetka te vojne Zvečer bo govoril Naser.

«Scorpion» izgubljen

NORFOLK, 4. — Poveljstvo mornarice ZDA je danes sporočilo, da se je iskanje izginule podmornice «Scorpion» z njeno posadko 99 mož zaključilo, ne da bi se našla najmanjša sled za izgubljeno podmornico.

BEOGRAD, 4. — Na vabilo nizozemskega parlamenta bo od 11. do 16. junija uradno obiskala Nizozemsko delegacija zvezne skupščine Jugoslavije, ki jo bo vodil podpredsednik skupščine Miloš Zanko.

V ZDA 628 mrtvih za «Memorial day»

NEW YORK, 4. — Ob dolgem week-endu za «Memorial day» je bilo žrtev pri prometnih nesrečah, kot doslej še nikoli: 628 mrtvih. Lani je bilo 608 mrtvih. Week-end je trajal od četrtka do nedelje.

V Angliji pa so zabeležili padec smrtnih žrtev v primerjavi s preteklim letom; letos jih je bilo 67, lani pa 86. Sploh je letošnje število nesreč najmanjše v zadnjih petih letih. Strokovnjaki pripisujejo to dejstvo, da se je uvedla strožja kontrola glede količine alkohola, ki ga je zaužil osumljeni avtomobilist. Količina preveč zaužitega alkohola ima za posledico takojšen odvzem vozniškega dovoljenja, velike globe in še zaporne kazni.

Zapora rimske univerze

Na zborovanju so študenti obsodili rektorjev odlok - Neredi na sedežu humanističnih fakultet - Manifestacija v Genovi

RIM, 4. — Po včerajšnjih nemirih, ki so se zaključili z vdorom policije v univerzitetno poslopje, je vladal danes na rimskem vseučilišču skoraj popoln mir. Vsi vhodi so zastraženi od policije, ki dovoljuje vstop samo študentom, ki morajo polagati izpite.

Na gradbeni fakulteti v Valle Giulia je imelo študentsko gibanje zborovanje, ki se ga je udeležilo okrog dvesto študentov. Na zborovanju je med drugimi govoril tudi francoski študent, ki je orisal sedanji položaj v Franciji ter poudaril istovetnost problemov, ki tarejo francoske in italijanske študente V živahni diskusiji so študentje soglasno obsodili rektorjev odlok, s katerim je prof. D'Avack prepovedal študentom vstop v univerzo

Proces po naglem postopku proti trem od šestih študentov, ki so jih aretirali med petkovimi incidenti pred francoskim veleposlaništvom, in ki bi se moral vršiti danes, so na prošnjo obrambnih odvetnikov preložili na 10. maj Na dveh procesih, na katerih bodo obravnavali študentske nemire zadnjih mesecev, in ki se bodo vršili v bližnji bodočnosti, se bo moralo pred sodnimi oblastmi zagovarjati skoraj štiristo študentov.

Do novih incidentov med študenti različnih mišljenj je prišlo danes v Turinu v palači Campana, sedežu humanističnih fakultet tamkajšnje univerze. Neredi so izbruhnili, ko je skupina desničarskih študentov skušala sneti črno in rdečo zastavo, ki so ju na univerzi izobesili predstavniki študentskega gibanja. Pri spopadih je bilo nekaj študentov potolcenih. Eden od teh se je moral zaradi udarca s palico po glavi zateči na zdravljenje v bolnišnico: okreval bo v treh dneh. V prvih popoldanskih urah je nastopila policija, ki je ločila študente in vzpostavila mir

Do incidentov je prišlo tudi v Genovi na manifestaciji v podporo francoskim študentom in delavcem.

Predsedniki združenja univerzitetnih docentov (ANDU), združenja poverjenih univerzitetnih profesorjev (ANPUN) in združenja univerzitetnih asistentov (UNAU), so danes izrazili svojo solidarnost s tremi profesorji rimske gradbene fakultete, ki so bili obtoženi apologije kaznivega dejanja, ker so zagovarjali študentska stališča.

S šestega nadstropja je vrgla otroka in nato je še sama skočila za njima

MILAN, 4. — Milan je danes pretresla tragedija: mlada žena, 28-letna Carla Suvini Moretti, je s terase v šestem nadstropju z višine 20 m vrgla na ulico najprej svoja dva otroka, 6-letno Marietto in 2-letnega Oresta, nato pa se sama skočila v globino. To se je zgodilo v središču mesta, na Ul. Vitruvio 43, kakih 300 m od centralne železniške postaje.

V zelo prometni ulici so takoj pobrali mater in otroka in jih naglo odpeljali v bolnišnico «Fatebenefratelli», kjer pa so zdravniki lahko ugotovili samo smrt. Oba otroka so položili na mrtvaški oder, mater pa bodo obducirali.

Carla Suvini je živela ločena od svojega moža Giorgia Morettija, s katerim sta se poročila pred sedmimi leti. Približno pred letom sta se ločila, vendar pa sta živela še naprej v dobrih odnosih. Mož z otroki je ostal pri materinih starših, mati pa je lahko obiskovala otroke, kadar je hotela; mož in žena sta namreč sklenila, naj otroci čim manj opazijo njuno ločitev. Moretti je lastnik neke tekstilne tovarne v Cinisello Balsamo. Carla Suvini pa je bila hčerka stavbenika ing. Michela Suvinija, ki je lastnik več gledališč ter predsednik lombardijske delegacije zadevnega združenja (AGIS).

Čuden slučaj je hotel, da se je po Ul Vitruvio pripeljal s svojim avtom tudi Giorgio Moretti prav v času, ko so se tam zbirali ljudje. Izstopil je in zagledal strašen prizor, a nihče ni opazil, da je prav on tisti, ki ga je tragedija najhuje zadela, ko si je prizadeval, da bi čimprej spravili v bolnišnico otroka in ženo. Pozneje na policiji ni vedel povedati vzroka za strašno nesrečo. Res je bila žena v zadnjem času nervozna in nekoliko razdražljiva, a nič ni dalo slutiti, da se v njej kaj dogaja, kar bi moglo dovesti do tako groznega dejanja Mož na policiji žene ni obsojal, le ponavljal je: «Zakaj je to naredila?» Izvedelo pa se je, da je bila Carla preveč predana alkoholu; pila je preveč in prepogosto.

Ob truplih obeh otrok jočejo stari starši, ki se jim je pridružil oče, ko je prišel z zaslišanja na policiji.

OB OBLETNICI SESTANKA S KOSIGINOM

Johnson govoril v Glassboru o sporazumevanju s SZ

Izjavil je, da se je v lanskem letu sodelovanje med ZDA in SZ izboljšalo ter da bi morali skupno iskati mir v Vietnamu

GLASSBORO, 4. — Predsednik Johnson je govoril danes na univerzi v Glassboru ob obletnici sastanka s Kosiginom v tem kraju. Izjavil je, da bi morale ZDA in SZ sodelovati za rešitev vietnamske krize. Dodal je, da so v preteklem letu tako ZDA kakor Sovjetska zveza pokazale, da lahko skupno delujejo za mir

V zvezi s pariškimi razgovori o Vietnamu je Johnson ponovil znane trditve, da severni Vietnamci niso do sedaj storili nič bistvenega. Dejal je nato, da namerava iti «od vojne nasproti miru in od sovražnosti nasproti spravi» ter je dodal: «Hanojska pot je mnogo manj težavna, če se dve veliki državi, ZDA in Sovjetska zveza sporazumeta, da napravita skupaj del poti.»

Zatem je Johnson priporočal trajne napore za «pravo in trajno ureditev» na Srednjem vzhodu. Dodal je, da ZDA še vedno podpirajo OZN pri njenih naporih, da bi se začela pogajati.

Nato je Johnson izjavil, da se je po sestanku s Kosiginom lansko leto sodelovanje med ZDA in SZ izboljšalo. «Čeprav se stara nasprotja niso še zbrisala, nam je uspelo dokazati, da se naši dve državi lahko obnašata kot članici družine držav, ki se zavedajo svoje odgovornosti. Razgovori 23. junija 1967 so začeli, čeprav z obotavljanjem, postavljati most čez prepad, ki je ločil dve državi četrt stoletja.»

Nato je dejal, da se je v preteklem letu iskanje miru nadaljevalo po raznih poteh. Vprašanja, ki se tičejo odnosov med ZDA in Sovjetsko zvezo, so vsekakor važna. Dodal je: «Prav včeraj smo začeli v Moskvi pogajanja za obnovitev naših sporazumov o kulturni izmenjavi s SZ. To je nov element, ki pomeni napredek k miru. Dosedanji napori na poti miru niso bili zadovoljivi. Toda ZDA so si prevzele to nalogo in nadaljujejo svoje napore v številnih prestolnicah OZN.»

V svojem govoru je Johnson omenil vprašanja, o katerih so se v zadnjih dvanajstih mesecih sporazumeli, kakor tudi vprašanja, o katerih se ne strinjajo. Poudaril pa je tudi, da bi lahko dosegli še druge sporazume, kakor n.pr. sodelovanje med ZDA, SZ in drugimi državami pri podvodnem raziskovanju, pri polarnem raziskovanju, pri izkoriščanju dežja v tropičnih gozdovih, pri svetovnih sistemih komunikacij po satelitih. Predlagal je tudi ustanovitev «mednarodnega sveta o človeškem ambientu», ki bi stalno izvajal program bioloških raziskovanj z namenom izboljšanja znanja o človeku in ambientu, v katerem živi.

Johnson je govoril tudi o potrebi razorožitve in dejal, da so «ZDA pripravljene iti v tej smeri, če bi se ZDA in SZ sporazumele o obveznih jamstvih za varnost vsakogar.»

Tereškova predsednica Zveze žena SZ

MOSKVA, 4. — Valetina Nikolajeva Tereškova, prva kozmonavtka, je bila imenovana za predsednico sovjetskih žena namesto Nine Popove, ki je zapustila to mesto, da se bo lahko povsem posvetila dejavnosti voditeljice zveze sovjetskih društev za prijateljstvo in kulturne zveze s tujino.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 25,4, najnižja 20, ob 19. uri 23,7 stop., zračni tlak 1009,2 pada, vlaga 60 odst., veter 10 km severozahodnik, nebo 8/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18,2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 5. junija
FERDO
Sonce vzide ob 4.17 in zatone ob 19.50 — Dolžina dneva 15.33 — Luna vzide ob 13.14 in zatone ob 1.09.
Jutri, ČETRTEK, 6. junija
MILUTIN

STRANKE ŠE VEDNO OCENJUJEJO REZULTATE VOLITEV

KD se zavzema za obnovitev leve sredine v deželnem svetu

Pokrajinsko vodstvo KPI ponovno ugotavlja uspehe na obojih volitvah in možnost širšega sodelovanja levih sil

Vodstveni odbor tržaške federacije KPI sporoča, da se je sestal, da bi proučil izide nedavnih volitev. Z zadovoljstvom je ugotovil, da je Trst s svojim glasovanjem 19. maja očitno prispeval k premiku na levo, do katerega je prišlo po vsej državi in s katerim se je KPI bolj uveljavila kot prej. Ta uspeh se je ponovil in okrepil tudi na deželnih volitvah 26. maja. Izidi volitev za stranko so zlasti otipljivi, če jih primerjamo s pokrajinskimi volitvami v letu 1966, v primerjavi s katerimi se je število glasov zvišalo za 6000. Ta uspeh je še bolj viden, če pomislimo na demografski zastoj in izseljevanje mladine v druge kraje. Kljub vsem neugodnim okoliščinam je stranka dokazala, da lahko ponovno pridobi glasove, ki so se v malem številu skrčili na prejšnjih volitvah ter da pridobi tudi nove glasove.

Odbor ugotavlja nadalje, da se je stranka okrepila povsod: v mestnem središču in v predmestjih, v okoliških občinah in v Miljah, kjer sta KPI in PSIUP dosegli absolutno večino, kar pomeni utrditev demokratične uprave v tej občini. Izidi volitev je potrdil pravilnost splošne smeri stranke in njeno nasprotovanje tako imenovanemu načrtu CIPE, ki je sac vladne politike, katera obsoja Trst na propadanje.

Obojne volitve so res omogočile Krščanski demokraciji, da je ohranila svoje položaje s tem, da je črpala glasove z desnice. Toda ta izid pomeni odločno obsodbo politike leve sredine, zaradi česar je PSU plačala svojo podrejeno vlogo Krščanski demokraciji Vodstvo PSU je tudi plačalo svoje poveličevanje načrta CIPE. Vodstveni odbor KPI pozitivno ocenjuje način volilne kampanje in njeno organizacijo, kakor tudi njeno politično zasnovo. Zlasti je važno, da se je enotnost levice okrepila. To je pripomoglo tudi k volilnemu uspehu PSIUP in KPI. S tem pa se je tudi odprla pot za nove odnose med delavstvom in izobraženci v našem mestu ter za odstranitev pregrad preteklosti, ki jih je postavila tržaška buržoazija skupno s političnimi in gospodarskimi silami na reakcionarnih položajih, pri čemer so strašili s šovinističnimi gesli.

Odbor poudarja tudi uspeh, ki so ga dosegli posamezni kandidati, kar je pomembno zlasti, če se upošteva pisanje tiska, ki je podpiral ljudi iz leve sredine. Značilno je, da Krščanska demokracija sploh ni mogla izvoliti svojega senatorja ter da so bili neuspešni vsi pozivi liberalcev in misovcev za izvolitev njihovega poslanca, kakor tudi pozivi PSU, ki je kandidirala celo svojega ministra. Iz volitev so izšli potolčeni tudi indipendentisti. Značilno je tudi, da je bila samo KPI sposobna izvoliti svojega zastopnika v senat.

Poudariti je treba tudi uspeh Albina Škerka, kar potrjuje, da so slovenski in italijanski komunisti v Trstu z združenimi močmi lahko izvolili v parlament Slovenca, ki bo branil poleg interesov vsega tržaškega prebivalstva tudi pravice slovenske manjšine. Tudi deželne volitve so bile uspeh in tudi na teh volitvah je bil izvoljen Slovenec Lovriha. Te volitve so pokazale nazadovanje KD in PSU kakor tudi desnice. Zaradi svojega velikega uspeha se lahko tudi okrepi Partija s svojo enotno politiko. Izjava se končuje z ugotovitvijo, da so izidi potrdili pravilnost njene politike ter z zahvalo volivcem in vsem, ki so pripomogli k tolikšnemu uspehu.

Medtem se je med strankami leve sredine okrepilo razpravljanje v zvezi z bodočo večino in odborom v deželnem svetu. Včeraj popoldne se je sestalo v Trstu deželno vodstvo KD, ki se je izreklo za nadaljevanje politike leve sredine in za ohranitev sodelovanja med demokristjani, socialisti in republikanci tudi v novem deželnem svetu.

Deželni tajnik Tonutti je podal uvodno poročilo in napravil obračun volitev 26. maja. Rekel da rezultati dokazujejo, da je KD dosegla jasno uveljavitev po vsej deželi ter da je zmagala bitko, ki je bila na nekaterih področjih zelo trda in ostra. Izjavil je, da so demokratične sile, ki zagovarjajo deželno ureditev, ohranile svojo moč in sposobnost za nadaljevanje sodelovanja leve sredine, ki se je pozitivno kolavdirala v prvi zakonodajni dobi dežele.

Deželni odbor Krščanske demokracije pa se bo sestal prihodnji torek. Demokristjanska svetovalska skupina se sestane v ponedeljek in bo izvolila predsednika svojega vodstva. Včerajšnjega sestanka se je udeležil tudi predsednik deželnega odbora Berzanti.

V petek se sestane deželno vodstvo združene PSI-PSDI, ki bo razpravljalo o položaju in sprejelo sklepe v zvezi z bodočim deželnim svetom.

Zborovanja KPI

Danes ob 12. uri bo v Ul. Locchi zborovanje KPI za delavce Tovarne strojev. Govoril bo Tonel o izidu zadnjih volitev in o položaju v Franciji.

Jutri ob 18.30 bo govoril v Podlonjerju pred gostilno Pertot deželni tajnik KPI Silvano Bacicchi o isti temi. Ob 20. uri pa bo Vittorio Vidali govoril v kinu «Verdi» v Miljah o položaju v Franciji. Predavanja prirejata krajevni sekciji KPI in FGCI. Sledila bo razprava.

Izgubljeno-najdeno

Na občinskem oddelku za ekonomat v občinski palači, III. nadst. soba 128, hranijo predmete, ki so bili v maju 1968 izgubljeni in najdeni na javnem prostoru in ki so na razpolago zakonitim lastnikom. Med temi predmeti so: torbice, denarnice, italijanska in tuja valuta, moška in ženska obleka, dežniki, ure, zapestnice, aktovka, kuhinjska knjiga, rokavice, kolo, zlata sponka, otroški suknjič, koleki itd.

Opozorilo bivšim internirancem

Na vpogled seznami odobrenih prošenj

Kakor smo že poročali, bo v prilogi Uradnega lista od 22. maja objavljen seznam odobrenih prošenj bivših političnih internirancev v nacističnih taboriščih in svojcev umrlih v taboriščih za izplačilo odškodnine na podlagi dogovora med vladama Italije in Zahodne Nemčije.

Tržaška sekcija združenja bivših internirancev (Ul. Zonta 4, tel. 69119) je te dni prejela omenjeno prilogo. Zaradi tega svetujemo vsem bivšim internirancem in svojcem umrlih v taboriščih ali zaradi posledic internacije, ki so vložili zadevne prošnje za odškodnino, naj pridejo na tajništvo omenjenega združenja, kjer jim bodo povedali, če so njihove prošnje ugodno rešene in koliko mesecev internacije so jim priznali.

Prizadetim priporočamo, naj to store čimprej, ker rok za predložitev ugovorov zapade mesec dni po objavi v Uradnem listu, to je 22. junija. Na tajništvu organizacije bodo dali vsa potrebna pojasnila in pomoč glede ugovorov.

Pri tem ponovno opozarjamo, da imajo pravico do omenjene odškodnine le bivši politični interniranci, oziroma svojci umrlih v koncentracijskih, ali tako imenovanih uničevalnih taboriščih, ne pa vojni ujetniki in tisti, ki so bili odpeljani v Nemčijo na prisilno delo v tovarnah ali na kmetih.

Obisk mariborskih študentov pedagogike

Mariborski študenti in študentke pedagoške akademije na dvorišču Dijaškega doma v Trstu

V ponedeljek so prišli v Trst na strokovno ekskurzijo slušatelji prvega in drugega letnika jezikovne skupine pedagoške akademije iz Maribora. V skupini je 50 študentov in študentk, ki jih spremlja 5 profesorjev. V ponedeljek so si med drugim ogledali Kulturni dom in ob tej priliki se je razvil razgovor o problematiki in kulturnem življenju slovenske narodne skupnosti v Italiji, za kar so mariborski gostje pokazali veliko zanimanje. Razgovora s študenti in profesorji so se udeležili Boris Pahor, Josip Tavčar, Filibert Benedetič in Rado Rauber, ki je gostom tudi razkazal Kulturni dom. Včeraj so si ogledali osnovno šolo v Bazovici in v Dolini, kjer so jim po obisku prireditelji zakusko. Nato so si ogledali Miramarski park, Sesljan, Devin in Štivan, izvir Timave, devinski grad, osnovno šolo Iga Grudna in pri devinskem gradu so dijaki recitirali nekaj Grudnovih pesmi ter pesem o Lepi Vidi. Tudi v Nabrežini so jim priredili zakusko. Po ogledu tržaškega mesta je bilo sinoči v Slomškovem domu v Bazovici srečanje z mladino.

Danes se bodo peljali po Krasu v Gorico in od tam vrnili domov. Med obiskom na Tržaškem sta študente in profesorje spremljala pedagoški svetovalec za slovenske šole na Tržaškem prof. Stane Mihelič in šolski nadzornik Oskar Bole.

V NEDELJO, 9. JUNIJA V KULTURNEM DOMU

baletni nastop

ŠOL SLOVENSKEGA DIJAŠKEGA DOMA IN PROSVETNEGA DRUŠTVA «BARKOVLJE»

V nedeljo, dne 9. junija ob 17. uri bodo gojenke pokazale občinstvu v slovenskem Kulturnem domu v Trstu uspehe svojega šolanja. Celoten program bo zelo pester in bo obsegal Boccherinijeva, Brahmsova, Chopinova, De Fallajeva, Delibèsova, Dvořakova, Griegova, Lisztova, Mozartova, Rossini-Respighijeva in Saint Saensova dela. Kot gosta iz ljubljanske baletne šole prof. Lije Wisjakove bosta Metka Zajc in Vojko Vidmar izvajala kot zaključno točko balet Čajkovskega: «Grand pas de deux».

Vstopnina za prireditev za odrasle 500 lir, za šolsko mladino 300 lir.

Predprodaja vstopnic od četrtka, 6. junija dalje v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20 (Via S. Francesco 20).

Razna obvestila

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» bo imel danes, 5. tm. redni sestanek od 19. do 20. ure v prostorih kluba, Ul. dei Montecchi 6 (Sv. Jakob).

Gledališča

Verdi

V soboto bo v gledališču Verdi petnajsti in zadnji simfonični koncert spomladanske simfonične sezone 1968, vendar se bo simfonična aktivnost ustanove nadaljevala še v juniju s tremi koncerti julijskih avtorjev, v programu za «Trst 68».

Sobotni koncert bo dirigiral slavni dirigent Antonino Votto, kot solistka pa bo nastopila mlada toda že uveljavljena pianistka Laura de Fusco. Program bo obsegal: Mendelssohn — Uvertura iz «Lepa Melusine», Ravel — Koncert za klavir in orkester, Beethoven — Tretja simfonija (Eroica).

Pri blagajni gledališča (tel. 23-988) se nadaljuje prodaja vstopnic.

CIRKUS ORFEI. 1. svetovni festival cirkusa, ki ga predstavlja **Moira Orfei**. Od 5. do 15. junija v Trstu — Riva Traiana. Sodelujejo umetniki iz 16 držav. Predstave dnevno ob 21.30. V četrtek, soboto in nedeljo dve predstavi: ob 16.30 in 21.30. Rezervacije pri blagajni cirkusa, tel. 38-831 ter pri Biglietteria Centrale, Galleria Protti, tel. 38-547 in 36-372. Popusti ENAL.

Kino

Nazionale 16.00 «Mio caro John», Charlie Kulle, Kristine Schelling. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.00 «La vendetta di Lady Morgan». Prepovedano mladini pod 14. letom.
Fenice 16.00 «Quella sporca storia nel West», A. Giordana, Stefania Coreddu. Technicolor.
Eden 16.30 «Helga», R. Gassman, E. Mondry. Technicolor.
Grattacielo 16.30 «Io ed una donna». Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 16.00 «Eva, la verità sull'amore». Lekcija o življenju in ljubezni. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16.00 «Il pianeta delle scimmie». Charlton Heston. Colorscope.
Filodrammatico 16.30 «La religiosa», Ana Karina, L. Pulver, F. Rabal. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno — zaprto. Jutri «Il profeta», Vittorio Gassman.
Aurora 16.00 «Jim, l'irresistibile detective». K. Douglas, S. Koščina. Technicolor.
Cristallo 16.00 «Gangster story». Svetovni uspeh. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Capitol 16.00 «Caroline Cherie». F. Anglade, J. C. Brialy. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 16.30 «Violenza per una monaca», R. Schiaffino. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «Il sesso degli angeli». B. de Vries. Prepovedano mladini pod 18. letom. Technicolor.
Garibaldi 16.30 «7 donne all'inferno», P. Owens, D. Darcel, Cesar Romero, Margia Dean.
Astra 16.00 «Assicurasi vergine», Romina Power. Jutri barvne risanke «Il trionfo di Tom e Jerry».
Ideale 16.00 «I ribelli del Kanzas», Jeff Chandler. Technicolor.
Abbazia 16.00 «Tecnica di un'omicidio», R. Webber. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

V PETEK V NOVIH PROSTORIH CENTRA V MIRAMARU

Deset Nobelovih nagrajencev na znanstvenem zasedanju o fiziki

Slavnostna otvoritev novih prostorov bo v nedeljo - Zasedanje bo trajalo do 28. t. m.

V nedeljo bo uradna otvoritev novih prostorov centra za teoretsko fiziko pri Miramaru, ki ga gradijo že nekaj let. Doslej je imel center svoj sedež v palači na Trgu Oberdan, kjer je bil poprej urad za delo. Še pred uradno otvoritvijo, in sicer v petek, se bo začelo v novih prostorih centra do sedaj največje svetovno znanstveno zasedanje o fiziki.

Ob 9. uri bo uradna slovesnost, na kateri bosta govorila o pomenu zasedanja glavni ravnatelj atomske agencije z Dunaja prof. Eklund in ravnatelj centra za teoretsko fiziko prof. Salam.

Zasedanja, ki bo trajalo do 28. junija, se bo udeležilo 350 znanstvenikov iz vseh držav članic OZN. Razpravljali bodo o sedanjem razvoju teoretske fizike ter si pri tem izmenjali mnenja in izkušnje, da uskladijo to zanstveno delovanje v svetovnem merilu.

Predmeti predavanj se bodo dotaknili vseh zvrsti fizike od biofizike do fizike trdih teles, od jedrske fizike do elementarnih delcev, astrofizike, fizike plazme in do kozmofizike. Uradni jezik na zasedanju bo angleški. Med velikimi imeni zanstvenikov, ki bodo zasedali v centru za teoretsko fiziko, bodo tudi italijanski prof. Fubini, Cabibbo, Zumino in Coppi.

Poleg tega se bo zasedanja udeležilo kar 10 Nobelovih nagrajencev, in sicer: Anglež Crick, Američan nemškega izvora Bethe, Anglež Dirac, Nemec Heisemberg, Američan Schwinger, Američan madžarskega porekla Wigner, Kitajec, ki živi v Ameriki, Lee, Anglež Lamb, Američan Townes in Nemec Jensen. Vsi ti nobelovci ne bodo skupno na otvoritvi, marveč bodo prihajali na zasedanje sproti, ko bodo obravnavali teme, o katerih bodo tudi govorili.

Kot smo že v začetku omenili, bo v nedeljo popoldne uradna otvoritev novih prostorov centra. Ob tej priložnosti bo konzorcij za pospeševanje študijev in raziskovanj zavodov za fiziko tržaške univerze izročil zgradbo predstavniku italijanske vlade, v glavni dvorani centra pa bodo izročili glavnemu ravnatelju atomske agencije z Dunaja zlat ključ novega centra. Denar za gradnjo centra so dali Tržaška hranilnica, tržaška občinska in pokrajinska uprava, deželna uprava, tržaška letoviščarska ustanova, družba Siemens in številne druge zasebne ustanove.

Razpis natečaja za bronasti relief

Pokrajinska uprava je razpisala javni natečaj med vsemi italijanskimi umetniki za izdelavo bronastega basreliefa, ki bo postavljen ob vhodu novega sedeža državnega arhiva v Ul. Lamarmora. Osnutki, ki jih določa razpis natečaja, bodo morali biti poslani pokrajinski upravi v Trstu do 12. ure 15. julija letos. Cena za izdelavo in postavitev basreliefa ne sme preseči 5.200.000 lir. Prizadeti dobijo vsa pojasnila na oddelku za javna dela pokrajinske uprave, kjer si lahko ogledajo tudi razpis natečaja.

ZAHTEVA PO SPREMEMBI SKLEPOV CIPE

Dveurna stavka delavcev ladjedelnice Sv. Marka

Delavci so se zbrali na skupščini v prostorih DZ-CGIL - Prihodnji teden stavka kovinarske stroke

Včeraj so delavci ladjedelnice Sv. Marka stavkali dve uri in zapustili delo ob 14.15 uri. Kasneje so se sestali na skupščini na sedežu Nove delavske zbornice v Ul. Pondares, kjer so jim sindikalni voditelji poročali o sklepih sindikalnih organizacij za oživitev sindikalne dejavnosti z zahtevo po spremembi načrtov CIPE glede ladjedelnic. V ladjedelnici Sv. Marka namreč ni naročil in mnogo delavcev nima kaj delati, medtem ko se ugotavlja povsod po svetu in tudi v Italiji, da se je povečalo povpraševanje po ladjah, zlasti za posebno uporabo.

Sindikati kovinarjev so se načelno že sporazumeli, da napovedo prihodnji teden splošno stavko kovinarske stroke v obrambo zaposlitve in ladjedelstva. Jutri se sestane vodstvo Nove delavske zbornice CGIL, ki bo sprejelo bolj konkretne sklepe glede nove akcije. Že na včerajšnji skupščini so delavci zelo živahno razpravljali o položaju in nakazali svoje stališče do stavkovnih borb. Kot vidimo, se je zopet začelo sindikalno vrenje, ki se je nekam umirilo za časa volitev.

● **Občina sporoča**, da bodo v kratkem dodelili prostore za sezonsko prodajo lubenic na Ul. Bellini. Stojničarji, ki imajo dovoljenje za prodajanje lubenic in sadja, in ki nameravajo opravljati svoj poklic v omenjeni ulici, morajo vložiti prošnjo na občino do 15. junija.

Z vagona je padel

Pri skladišču št. 60 novega pristanišča se je včeraj na delu ponesrečil 35-letni Emilio Codiglia s Proseka št. 381. Pri stopanju z vagona, na katerega je bil naložil nekaj blaga, je zgubil ravnotežje in padel na tla, pri tem pa si izpahnil levo ramo. Ponesrečenca so z rešilnim avtomobilom Rdečega križa odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so ga pridržali na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v 25 dneh.

Nesreča nogometaša

«Na delu» se je ponesrečil 20-letni nogometaš Fabio Dapas, ki igra pri nogometni ekipi Triestina. Pri trening tekmi na igrišču Pino Grezar se je zaletel v igralca nasprotne ekipe ter se hudo pobil po podrebrju. Maser ekipe Lino Emili mu je nudil prvo pomoč, nato pa je moral poklicati rešilni voz Rdečega križa, s katerim so nogometaša peljali v splošno bolnišnico. Tu so ga pridržali na II. kirurškem oddelku, kjer se bo moral Dapas zdraviti en mesec.

Učenca je podrl

Zaradi neprevidnega prečkanja ceste se bo moral 8-letni učenec Boris Kosovel iz Furlanske ceste 479 en teden zdraviti na nevrokirurškem oddelku splošne bolnišnice. Deček je okrog 9. ure stekel čez cesto v bližini svojega stanovanja, v tistem trenutku pa je privozil mimo avtomobil, ki ga je proti Proseku šofiral 20-letni B. S. iz Zgonika št. 47. Mladenič je takoj zavrl, kljub temu pa je s prednjim delom avtomobila oplazil dečka, ki se je udaril po čelu in levi ličnici. Na kraj nesreče je prihitel rešilni avtomobil Rdečega križa, ki je malega Borisa odpeljal v bolnišnico. Kot smo povedali, bo deček okreval v enem tednu.

V zavetišču Občinske podporne ustanove v Ul. Pascoli 31, je sinoči zaradi nenadne slabosti padla in se hudo poškodovala 82-letna upokojenka Rosa Meneguzzi vd. della Mattia. Sin Giovanni jo je z rešilnim vozom Rdečega križa pospremil v splošno bolnišnico, kjer so jo s pridržano prognozo sprejeli na nevrokirurški oddelek zaradi udarcev in podplutbe na čelu, po nosu in desni roki.

IZPRED TRŽAŠKEGA PRIZIVNEGA SODIŠČA

Potrjena obsodba Makedoncev zaradi 4 kilogramov opija

Prvostopno sodišče je obsodilo vsakega na 2 leti zapora in na denarno kazen

Pred tržaškim prizivnim sodiščem (predsednik Zumin, generalni pravdnik Franzot, zapisnikar Mosca Riatel) je bila včeraj ponovna obravnava proti dvema jugoslovanskima državljanoma, ki sta bila obtožena posesti nekaj 4 kg surovega opija. Oba sta prišla pred prizivne sodnike iz koronejskih zaporov, kjer prestajata kazen, ki jima jo je naložilo tržaško kazensko sodišče.

Na zatožni klopi sta sedela 36-letni Vasil Karadzov iz Kavadarja v Makedoniji in 31-letni Angel Kocevski iz Mirovcev, prav tako iz Makedonije.

Nekaj po 15. uri 4. decembra lani je prišel na tržaško kvesturo neki moški, ki je izročil policistom majhen zavojček ter jim dejal, da sta mu ga dala dva Jugoslovana. Šlo je za vzorec surovega opija, ki sta mu ga moška hotela prodati. Na poziv agentov je takoj pritekel dr. Lettieri, ki je pregledal zavojček in takoj ukazal, da se aretira krivca. Policisti so ju res zasačili in priprli. Na zaslišanju pa sta Karadzov in Kocevski vztrajno trdila, da sta prišla v Italijo s čisto poštenimi nameni in da sta le slučajno dobila v roke surovi opij. Prava lastnica je bila baje neka ženska, ki jima je pustila kovček in izginila brez sledu.

Agenti pa niso verjeli temu izgovoru. Bili so prepričani, da sta se Karadzov in Kocevski domenila, da se sestaneta v našem mestu, da bi skupaj razpečala prepovedano blago. Zato so ju prijavili kazenskemu sodišču. Tu ju je 7. februarja letos spoznalo za krива ter obsodilo Karadzova na 2 leti zapora in 200.000 lir globe, Kocevskega pa na isto kazen ter še na 20 dni pripora zaradi nedovoljene nošnje hladnega orožja.

Proti tej razsodbi sta se prizadeta pritožila. Karadzov je trdil, da ni bil podan prepričljiv dokaz o kaznivem dejanju, v najslabšem primeru, pa bi morali sodniki vsaj spremeniti obtožbo v poskus kaznivega dejanja. Tudi Kocevski je postavil skoraj iste zahteve.

Na včerajšnji obravnavi je generalni pravdnik zahteval, naj sodniki potrdijo prvotno razsodbo. Zahteva je bila sprejeta.

SINOČI V GREGORČIČEVI DVORANI

V sezoni 27 torkovih večerov s skupno nad 2400 obiskovalci

Na sinočnjem zaključnem večeru je nastopil zbor «Jacobus Gallus», govoril pa je predsednik kluba dr. Vlado Turina

Slovenski klub je sinoči v Gregorčičevi dvorani zaključil letošnjo sezono. Na zadnjem torkovem večeru je nastopil mešani pevski zbor «Jacobus Gallus» pod vodstvom Ubalda Vrabca. V nekoliko okrnjeni zasedbi je zbor zapel dese' pesmi iz svojega repertoarja, od Gallusovega «Adulescentulus sum ego» do narodne «Bratci veseli» v Vrabčevi priredbi.

Med prvim in drugim delom sporeda je imel kratek zaključni govor predsednik Slovenskega kluba prof. Vlado Turina, ki je med drugim dejal:

«Z nocojšnjim večerom zaključuje Slovenski klub svojo 6. sezono, drugo odkar se je spremenil v društvo s svojim rednim članstvom in z zadovoljivim številom prijateljev.

V pravkar zaključeni sezoni je klub imel 27 torkovih večerov, od teh dve okrogli mizi. Imeli smo nekaj večerov manj kot navadno, prvič zato, ker je klub letošnjo sezono začel nekaj tednov pozneje in ker je nekaj torkov padlo na praznik.

V klubu je leto. nastopilo, bodisi posamezno, bodisi skupno, vsega 31 domačih kulturno-prosvetnih in javnih delavcev, iz matične domovine pa 17, prav tako posamezno ali skupno. Klub je priredil tudi dva izleta, enega v Hrastovlje, drugega v London. Brez nocojšnjega večera, se je vseh večerov udeležilo približno 2.400 oseb.

Kljub najboljši volji vsega začrtanega programa zaradi nepredvidenih ovir rismo uspeli izpeljati. Sicer pa lahko trdim, da smo vendar uspeli zasesti vse torke, kolikor ni padel kak torek na praznik. Poseben uspeh je klub zabeležil z okroglo mizo o zaščiti Krasa, na večeru slovenske knjige, kjer so poleg predstavnika iz zamejstva govorili štirje predstavniki založb iz matične domovine. Spacalov večer, na katerem je govoril akademik prof. Fran Stelè in zadnja okrogla miza o pogojih kulturnega in umetniškega razvoja v matični domovini in v zamejstvu s sodelovanjem treh vidnih književnikov iz Ljubljane in treh književnikov in enega časnikarja iz Trsta. Ta okrogla miza je vzbudila zelo širok odmev doma in onstran meje, saj so o njej pisali vsi naši časopisi in tudi ljubljansko Delo. Zanimanje za Slovenski klub je vedno živo in prav te dni so nas bratje iz Koroške zaprosili, da bi jih podrobno informirali o našem delovanju, ker bi radi nekaj podobnega ustanovili tudi oni.

Če smo vse to dosegli, gre predvsem naša zahvala številnim sodelavcem naših torkovih večerov, zboru Gallus, ki je želel, da nam nocoj posreduje našo pesem, brez katere mi Slovenci ne moremo. Prisrčna hvala tudi zvestim članom in obiskovalcem kluba, ki so zmeraj v lepem številu napolnili Gregorčičevo dvorano, SPZ za prostore in pomoč v avdiovizivnih sredstvih, Primorskemu dnevniku, ki je stalno pisal o naših večerih, Radiu Trst A, ki je vsak torek napovedoval naš večer, skratka, prav vsem, ki so o klubu govorili in ga priporočali.

Po počitnicah se bomo ponovno srečali na prvem občnem zboru, ki je po pravilih vsaki dve leti.»

Po glasbenem programu so se člani in obiskovalci kluba, ki so v lepem številu prisostvovali zaključnemu večeru, zadržali v Gregorčičevi dvorani ob prijetnem kramljanju in snovanju načrtov za bodočo sezono.

t. m.

Irošenki in Igorju Husu se je rodil sinček

FRANKO

Primorski dnevnik iskreno čestita srečnim staršem in želi novorojenčku dolgo in srečno življenje.

Odbor za proslavo stoletnice kmečke čitalnice v Škednju sporoča, da je vpisovanje za

izlet v Begunje

ki bo v nedeljo 16. t. m., podaljšano do ponedeljka 10. t.m.

Prijave za izlet se sprejemajo vsak delavnik razen sobote od 20.30 do 21.30 v prostorih prosvetnega društva v Škednju ter pri gospej Mariji Sancinovi na Kolonkovcu (Ul. Laurana 16).

Izleti

SPDT priredi v nedeljo, 16. junija izlet z avtobusom v Trnovski gozd in na Goljake. Izletnike bo vodil prof. Tone Vraber, ki bo opisoval alpsko in mediteransko floro.

Vpisovanje do 13. junija v Ulici Geppa 9/II.

* * *

Prosvetno društvo «Slavko Skamperle» priredi 29. in 30. junija izlet na Plitvička jeera, v Karlovac in Novo mesto. Vpisovanje in prijave na sedežu društva na stadionu 1. maj vsak večer ali po telefonu št. 70-834.

RIVA TRAIANA — *5. JUNIJA OB 21.30*
SE ZAČNE Z GALA PREDSTAVO

SVETOVNI FESTIVAL CIRKUSA

KI GA PREDSTAVLJA MOIRA ORFEI

● PREDSTAVE VSAK VEČER OB 21,30
● V ČETRTEK, SOBOTO IN NEDELJO DVE PREDSTAVI: OB 16,30 IN OB 21,30
● OBISK ŽIVALSKEGA VRTA VSAK DAN OD 10. URE DALJE
● REZERVACIJE VSTOPNIC PRI BLAGAJNI CIRKUSA — Tel. 38-831
TER PRI BIGLIETTERIA CENTRALE, GALLERIA PROTTI — Tel. 38-547 in 36-372

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 4. junija 1968 se je v Trstu rodilo 16 otrok, umrlo pa je 7 oseb.

UMRLI SO: 79-letna Maria Pellis, 85-letna Vittoria Lakovic vd. Gabrielli, 88-letna Giovanna Rebula vd. Pieri, 59-letni Luciano Moschion, 64-letna Anna Predonzani vd. Mreule, 77-letna Gisella Bratus, 86-letna Orsola Primozic vd. Palusa.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1. Croce Verde, Ul. Settefontane 39. Ravasini Trg Libertà 6. Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Al Lloyd, Ul. Orologio 6, Ul. Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1. Picciola, Ul. Oriani 2. Vernari, Trg Valmaura 11.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so spremili na zadnji poti našega dragega, tragično preminulega brata

Petra Žerjala

Posebna zahvala partizanskemu združenju ANPI, prosvetnemu društvu «France Prešeren», č. g. župniku, pevcem in darovalcem cvetja.

Bratje Žerjal z družinami

Boljunec, 5. junija 1968

NA TURINSKEM MEDNARODNEM LETALSKEM SALONU

Še največ so pokazali Italijani in Sovjeti

Sovjetsko nadzvočno potniško letalo «TU-144» bo kmalu nared
Precejšen delež podjetja Fiat v italijanskem in tujem letalstvu

TURIN, 4. — Vse kaže, da bo prav sovjetska letalska industrija prva na svetu, ki bo dala v promet nadzvočna letala za civilni promet. V tem primeru bo to reakcijsko letalo «TU 144», to je veliko letalo na štiri reakcijske motorje, za katerega je izdelal načrte sloviti sovjetski letalski konstruktor Tupolev. O tem je spregovoril včeraj na tiskovni konferenci sovjetski pomočnik ministra za letalstvo Aleksander Kobzarez pred otvoritvijo mednarodnega salona letalstva v Turinu. Kobzarez je tudi povedal, da je letalo «TU 144» skoraj dokončano, da ima deltasta krila, da bo prevažalo 120 potnikov in da bodo njegovi štirje reakcijski motorji dajali brzino 2 Machov, to se pravi brzino 2.500 km na uro. Avtonomija letala bo znašala 6.500 km. Poskusni poleti se bodo začeli «v prihodnjih mesecih», vsekakor že letos.

Sovjetsko nadzvočno letalo «TU 144» je dokaj podobno angleško-francoskemu letalu «Concorde», ki je tudi že tako rekoč nared za poskusne polete.

Na mednarodnem salonu letalstva v Turinu ne vidimo letala «TU 144» v njegovi izvedbi, pač pa so Sovjeti pripeljali v Turin le model letala. Poleg tega pa so Sovjeti pripeljali v Rim vrsto modelov satelitov in drugih vesoljskih naprav, ki jih je moglo občinstvo videti že na mednarodni razstavi elektronike v Rimu. Sovjetska letala pa moremo videti na letališču Caselle, kamor so Sovjeti pripeljali tudi svojega velikana, «An-22», to se pravi tisto velikansko letalo za prevoz blaga ali potnikov, za katerega je idejni načrt napravi' Antonov, in ki more sprejeti na krov nad 100 ton tovora. Poleg tega velikana je na letališču Caselle tudi najmanjše linijsko potniško letalo na svetu, sovjetski «Yak-40», ki more sprejeti do 33 potnikov in razviti brzino 750 km na uro. Posebnost tega trimotornega reakcijskega letala je ta, da ne potrebuje betonskih vzletišč.

Med sovjetskimi letali, ki na letališču Caselle vzbujajo pozornost, sta tudi štirimotorno reakcijsko letalo «Il-62» ter dvomotorno reakcijsko letalo «TU 134». Nadalje so Sovjeti pripeljali na turinsko letališče tudi več helikopterjev, kot na primer helikopter «MI-6» ter helikopter «MI-10». Prvi ima uporabne prostornine 80 kubičnih metrov in more sprejeti do 12 ton tovora, drugi pa je znan tudi pod imenom «leteči žerjav» in more dvigniti do 15 ton tovora.

Sovjetska letalska industrija je pripeljala v Turin te svoje modele tudi naprodaj. Podjetje «Air Business» vrši posredovalno vlogo med sovjetskimi producenti in morebitnimi kupci. Zaradi zanimivosti bomo navedli, da potniško letalo «Il-62», ki more sprejeti na krov do 186 potnikov, stane okoli 4 milijarde lir.

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel sovjetski pomočnik ministra za letalstvo Kobzarez, je spregovoril tudi sovjetski kozmonavt Titov, ki je rekel, da bodo v bližnji bodočnosti uporabljali za prevoz na daljše razdalje tudi rakete. Kar zadeva vesoljske polete in poskuse, je Titov rekel, da predstavljajo trenutno največje težave podaljšano razdobje brezteženostnega stanja, kar vpliva na zdravje kozmonavtov; drugo vprašanje pa je vprašanje sestave vesoljskih postaj v samem vesolju. «Sestava vesoljskih postaj — je rekel — je glavni problem, ki pogaja ves nadaljnji razvoj.»

V Sovjetski zvezi, po izjavah Titova, načrtujejo sedaj nove vesoljske ladje. Izrazil je tudi željo, da bi ob njegovi vrnitvi v Sovjetsko zvezo bila že nared kaka nova vesoljska ladja, vendar dvomi o tem. Kar pa zadeva sodelovanje med Sovjetsko zvezo in ZDA, ne gre za morebitne težave med tehniki in kozmonavti, pač pa gre za težave političnega značaja

Na tretjem mednarodnem salonu letalstva in vesoljskih naprav, ki so ga danes odprli občinstvu v Turinu, sodeluje 300 razstavljavcev iz 14 dežel, vendar zavzemata glavni mesti že omenjena Sovjetska zveza in Italija. O nekaterih posebnostih sovjetskega letalstva smo že spregovorili. sedaj se bomo ustavili še pri italijaskem deležu na tej razstavi.

V središču velikega turinskega salona je vsekakor najpomembnejši Fiatov paviljon, kjer turinsko podjetje razstavlja svoj najnovejši izdelek dvoreakcijsko letalo «G 91 Y». Gre za bombnik-lovec, s katerim je opremljeno italijansko vojno letalstvo. Nadalje moremo tu videti nadzvočno letalo «F-104 S», ki ga izdeluje turinsko podjetje po ameriški licenci; nadalje še letalo za navpični vzlet «VFW-Fiat VAK 191B». To je dejansko italijansko-nemško letalo, ki ga izdelujejo v sodelovanju z nemškimi podjetji.

Na turinskem salonu je razstavljenih tudi več elektronskih naprav in modelov satelitov, ki jih turinsko podjetje gradi za evropske vesoljske ustanove.

V oddelku, ki je namenjen dejansko vojaškemu letalstvu, se vrnemo nekoliko v preteklost, ker so tu razstavljeni črteži, modeli in ostanki od daljnih dob do polpretekle dobe. Tu vidimo npr. načrte izpod rok Leonarda da Vinci in tudi dvokrilna letala iz začetka tega stoletja. Vidimo na primer tudi lovsko letalo «Macch Hanriot» iz prve svetovne vojne, lovsko letalo «CR 32» iz dobe med obema vojnama ter hidroplan «MC 72», ki je 1934. leta odnesel svetovno prvenstvo v brzini za svojo kategorijo, prvenstvo, ki je še danes v veljavi (709 km na uro). Nadalje vidimo tu tudi nadzvočno letalo za prestrezanje «F 104 G», ki ima skoraj dvakratno zvočno brzino. Razstavljen je tudi model umetnega satelita «San Marco» ter nekaj raket — sond, ki nakazujejo dejavnost italijanskega vojnega letalstva, ki se je usmerilo tudi v vesolje.

V drugem oddelku te razstave so prikazani tudi uspehi petih podjetij skupine IRI-Finmeccanica, seveda, kar zadeva napore teh podjetij na področju letalstva in vesoljskih naprav. Med drugim gre tu za sodelovanje z nekaterimi podjetji pri izdelovanju letal ter naporov v okviru programa Eldo-A in gradnjo tretjega stadija nosilne rakete.

Mednarodni salon v Turinu nam pokaže, da se v najrazličnejših dejavnostih uveljavljajo tudi podjetja Alfa-Romeo, Salmoiraghi, Nuova San Giorgio in podjetja Delta, FMI Mecfond, Oto Melara ter Sant-Eustacchio, ki pripadajo družbi Finmeccanica.

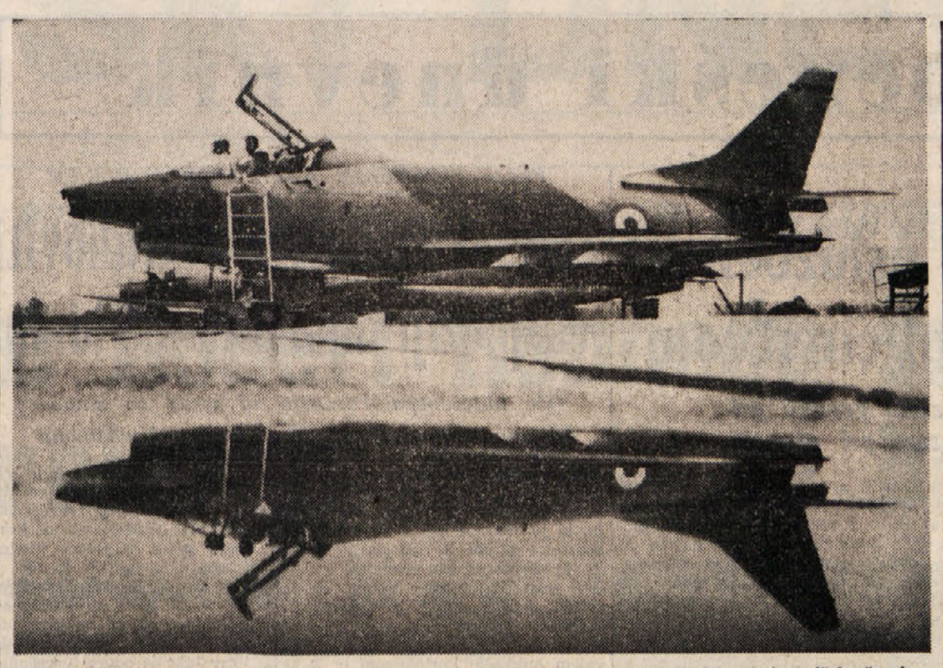

«Fiat Aviazione» se udeležuje 3. mednarodnega salona letalstva in vesolja, ki se je pričel včeraj v Turinu in bo trajal do 13. junija. Med drugim je razstavljeno letalo Fiat «G 91 Y» (na sliki). To je dvomotorno letalo, ki je obenem lovsko letalo, bombnik in izvidniško letalo. Tovarna je ta letala izdelala za italijansko vojaško letalstvo.

Tednik «Glas» iz Kranja o zboru «Vasilij Mirk»

Konec prejšnjega meseca je naš pevski zbor «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela nastopil na Bledu. Tedensko glasilo «Glas» iz Kranja je o nastopu naših pevcev zelo laskavo pisalo in obenem predstavilo svojim čitateljem naš zbor v luči svetle tradicije zborovskega petja na Proseku in Kontovelu. Objavljamo del članka, ki se nanaša na zbor.

«V drugem delu koncerta sta nastopila moški pevski zbor Vasilij Mirk s Tržaškega in godba na pihala Gorje. Zbor je z dobrim in uglašenim petjem ponovno razvnel poslušalce. Zapel je pesmi Gorenjci iz Gorenjskega slavčka, koroško v priredbi Pavla Kernjaka Mojcej, in dve tržaški v priredbi dirigenta Milana Pertota in dirigenta zbora Ignacija Ota. Celotni koncert so izvajali gostje z veliko zborovsko kulturo, prežeto z mocnim liričnim navdihom ter z razgibano dinamiko. Po poreklu je zbor amaterski, vendar ima za seboj bogato tradicijo in dragocene izkušnje. Obstaja in deluje že vsa povojna leta, in to v rokah usposobljenih in požrtvovalnih dirigentov. Večina pevcev je doma s Proseka pri Trstu in s Kontovela. Tam je obstajal zbor že več kot desetletja pred vojno, vendar je njegovo delovanje zadušila fašistična diktatura. Po drugi svetovni vojni se je naglo spet formiral v kar več sestavah: v mladinskega, moškega, ženskega ter v oktet. Vse te zborovske sestave so nekaj let združevale več kot dvesto pevcev.

Današnji zbor je v svoji kvaliteti močno napredoval. Vodi ga dirigent Ignacij Ota iz Trsta. V zadnjem času so pevci priredili več koncertov na Tržaškem in v Kulturnem domu v Trstu. Prej pa so gostovali tudi že v Ljubljani, Beogradu, na Reki, v Mariboru, v Kranju in drugod. Dobre stike imajo tudi s Koroško, saj so tam tudi že nastopali. Povojna leta so zbor vodili znani pedagogi, med njimi Emil Sivic, Kante, Čermelj, Karel Boštjančič in drugi. Na letošnjem mednarodnem srečanju zborov Seghizzi v Gorici je zbor dosegel drugo mesto.

V zboru pojejo stari veterani še iz predvojne dobe, veliko pa je med njimi tudi mladih pevcev. Po poklicu so največ delavci, kmetje in deloma uslužbenci — torej vsi že zaposleni z rednim delom. Za vajo najdejo čas vsak teden po dvakrat, pogosto pa tudi sodelujejo na koncertih in proslavah. Zbor opravlja zelo pomembno poslanstvo pri širjenju domače pesmi in slovenske besede na Primorskem. S svojo kvaliteto in izbrušenostjo pa navdušuje na Tržaškem tako Slovence kot Italijane. Pevce druži resnična vnema in veselje do umetnosti, obenem pa potreba po ohranjevanju tradicije slovenskega petja in širjenju narodne samozavesti med primorskimi Slovenci.»

J. Bohinc

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nenadoma se boste odločili za važen podvig. Nič novega na čustvenem področju.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Sestanek z uglednim poslovnim človekom. Razgibano duhovno življenje.

DVOJČKA (od 21.5 do 21.6.) Ne bojte se desetih odstotkov tveganja, ko je devetdeset odstotkov gotovosti za uspeh. Upepelitev neke ljubezni.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Nastopile bodo dokajšnje finančne nevšečnosti. Zaupanje in zvestoba od strani drage osebe.

LEV (od 23.7. do 23.8.) Neurejena administracija vam onemogoča uspešnejše delo. Prijateljski razgovor z ljubezenskim tekmecem.

DEVICA (od 23.8 do 22.9.) Ne glejte, kako delajo drugi, delajte po svojem preudarku. Oster sosedovski spor.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Svoj delovni program uskladite z obstoječimi pogoji. Važna sprememba v nekem čustvenem odnosu.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Samo z zvijačnostjo ne boste dosegli tega, kar želite. Pripravite se za iskren pogovor z užaljenim prijateljem.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Nekdo vam bo vztrajno nekaj zagotavljal, ne verjemite mu. Izredno boste razpoloženi.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Spremenjeno vzdušje na delovnem mestu. Priporočljiv je tesnejši stik z naravo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Verjetno boste že danes izvedeli za rezultate včerajšnjega napora. Dokončna ureditev družinskih okoliščin.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne delajte novih dolgov, ko še starih niste poravnali. Spokojen večer ob zanimivi knjigi.

OB ZADNJIH DOGODKIH NA UNIVERZAH

Nemirni visokošolci od Sokrata do danes

Že v sami naravi razmišljajoče mladine je, da smatra za zaostalo vse, kar ni v skladu z njeno željo po boljšem

Primeri uporniških nastopov študentov in mladine nasploh sicer niso «stari kot zgodovina», naletimo pa nanje že v najstarejših časih. Že Sokrat, ki je sicer kazal veliko razumevanje do mladine in je imel tesne stike z njo, je atenskim študentom in mladini očital, da imajo «grde navade», da «prezirajo oblast», in ne «poslušajo starejših», med temi bržkone tudi Sokrata ne. Spopadi med študenti na eni in profesorji in mestnimi očeti na drugi strani v Oxfordu in drugih evropskih velikih srednjeveških vseučiliščih so bili domala vsakodnevna in splošno znana stvar.

Splošno znane so bile tudi nekatere izvenšolske študentovske dejavnosti. Leta 1442 je predhodnik današnjega angleškega parlamenta moral prisluhniti poročilu o tem, kako «so se ponovno začeli vsakovrstni umori, uboji, posilstva, razbojniška dejanja, nemiri, neredi in druge nespodobnosti... in to ne samo od strani raznih oseb, ki pripadajo Oxfordu, marveč tudi takšnih, ki sodijo pod njegovo jurisdikcijo».

Podobnih pritožb je polna zgodovina vseh mogočih vseučilišč, zlasti v Nemčiji, kjer so — kot se zdi — študentje bili, vsaj v srednjem veku, še prav posebno bojeviti in nataknjeni.

Najpoprej je nekako že v sami naravi mladine, predvsem razmišljajoče mladine na univerzah, da smatra vse, kar v razvoju zaostaja in se v hipu ne more spremeniti, pač v skladu z njihovo neugnano željo po novem in boljšem, za konservativno in reakcionarno. In, seveda, ni moč tajiti — ker zgodovinske izkušnje to potrjujejo — da bi vsakokratne generacije mladine, pač glede na zgodovinske okoliščine in alternative, ne bile domala vsakokrat nekakšen spodbudnik hitrejšega dozorevanja in razreševanja najbolj perečih in važnih družbenih vprašanj te rsituacij. Govor je, seveda, o idealno opredeljeni in stvarno družbeno angažirani mladini, ki se dejansko čuti odgovorna za svoj delež prispevka, kot ga vsaka generacija mladine mora položiti na oltar splošnega razvoja človeštva.

Vendar je neposredno angažiranje mladine v politiki nekako novejši pojav, dasiravno ne nov v absolutnem smislu. Saj so študenti odigrali zelo važno vlogo v evropskih revolucijah okrog leta 1848. Ruski študenti pa so ustvarili zelo močno tradicijo v pogledu ukvarjanja s politiko, ki je dosegla svoj vrhunec leta 1899, ko so prav oni organizirali stavko, sredi katere se je kmalu zatem znašla domala vsa tedanja Rusija. Oblasti so tedaj reagirale s potezo, ki so jo kasneje še večkrat ponovile: vpoklicale so študente-aktiviste v vojsko in jih tako onemogočile. Po letu 1900 so ruski študenti pogostokrat bili med najbolj vidnimi organizatorji delavskih stavk in demonstracij.

Na Kitajskem so se študenti, potem ko so se izšolali na Japonskem, kamor so skoraj množično odhajali, vračali nazaj vsi polni najrazličnejših razdiralnih idej. To se je v glavnem dogajalo med letom 1900 in 1915. Nekaj let kasneje, leta 1919, je ogromna množica študentov demonstrirala proti versajski mirovni pogodbi, sklenjeni v daljni Evropi, kar je imelo velik vpliv na zrušitev dinastije Mandžu. V tridesetih letih so prav tako bili študenti tisti, ki so v veliki meri pripomogli k miniranju Čangkajškovega režima.

V Latinski Ameriki imajo študenti nasploh v politiki že davno zelo važno vlogo, ki zaostaja samo za ono, ki jo imajo razne oficirske kaste. Leta 1955 so pripomogli k zrušitvi Peronovega režima v Argentini, a leta 1958 so bržkone odigrali odločilno vlogo pri zrušitvi Jimenezovega režima v Venezueli. Tega se je moč še dobro spominjati iz takratnih časopisnih poročil, na osnovi katerih si je čitatelj lahko ustvaril le približno podobo o prisotnosti in prispevku južnoameriških študentov v razvoju in za nadaljnjo demokratizacijo zelenega kontinenta.

Leta 1960 je bila zrušena vlada Južne Koreje, in to šele potem, ko so več dni divjale silovite študentovske demonstracije in je prišlo do krvavih spopadov s policijo.

Istega leta so prav tako bili japonski študenti, ki so preprečili obisk takratnega ameriškega ministrskega predsednika Eisenhowerja na Japonskem in izsilili ostavko Kišijevega kabineta.

Leta 1956 so študenti odigrali ključno vlogo v znanih dogodkih na Poljskem in Madžarskem. V Aziji in Afriki pa študenti predstavljajo najdejavnejšo in najudarnejšo silo v mnogih narodnoosvobodilnih oziroma protikolonialnih gibanjih.

Na Španskem so študentovski nemiri leta 1933 privedli do padca dolgoletne diktature generala Prima de Rivere. In danes so v Španiji spet študenti tisti, ki poleg delavstva vodijo najbolj ostro in nekompromisno borbo proti diktaturi generala Franca.

Njihova nemirna vloga je bila potemtakem, kot vidimo, skozi ves zgodovinski razvoj bolj ali manj stalno prisotna in ne predstavlja nobene novosti.

ZANIMIVA POBUDA TREH LIKOVNIKOV

Mladi kraški klesarji bodo oživili tradicijo

V Mirnu mladi umetniki kiparijo v kamnu, v Gorici v glini, v Kobaridu pa v lesu

Mladi mirenski kipar na delu

Akademski slikar Silvester Komel je že med svojim študijem na slikarski akademiji v Ljubljani razmišljal o možnostih povezave tehničnega in likovnega pouka v okviru osnovnošolskih učnih načrtov. V desetletnem delovanju na osemletki v Mirnu pa je uresničil marsikatero od svojih zamisli. Svoj največji uspeh pa je dosegel z obuditvijo zanimanja za umetno obdelavo kamna, ki so ga znali tako spretno klesati mnogi rodovi kraških kamnarjev. V zadnjem času ta panoga izumira, mirenski učenci pa jo nanovo oživljajo.

Z delom so začeli letos v maju, ko so izkoristili počitnice za klesanje kamnov in skal v naravi: blizu svojih domov, na krajih svojih otroških iger, ali pa tam, koder pasejo živino. Njihovo navdušenje ob prvih uspehih se do danes ni ohladilo. Nasprotno, še bolj so se ogreli. V počitnicah, do katerih ni več daleč, bodo z delom nadaljevali, tako da bo jeseni kaj videti. Zdaj kleše v kamen 80 učencev mirenske šole. Nekateri bodo s časom verjetno odpadli, toda bolj vztrajnim se bodo pridružili novi. Zdaj po vseh krajih, iz katerih hodijo otroci v šolo v Miren, vsako popoldne odmevajo udarci po dletih. Za vsako dleto drži nekdo, ki je našel način, kako uresničiti vsaj del svojih mladostnih sanj.

Toda svojevrstna dejavnost mirenskih šolarjev ni le zanje izredno dragoceno vzgojno sredstvo, marveč prerašča možnosti in namene šole. Morda si bo kdo od mladih klesarjev ob tej dejavnosti našel tudi pot do kruha, drugi pa morda do nadaljnjega študija umetnosti. Sedanji vse redkejši mojstri te umetne obrti se starajo in odhajajo v pokoj. Mladi pa jih bodo lahko zamenjali in bodo izumirajočo panogo razvili. Ker se lotevajo otroci klesarjenja v naravi, kjer obdelujejo velike kamne in skale, bo sčasoma nastala prava galerija njihovih del. Turistični delavci bi lahko razvili ob tem posebno vrsto turizma.

Tako kot slikar Silvester Komel s svojimi mirenskimi učenci v kamnu, je dosegel lepe uspehe, ki skrivajo in odkrivajo možnosti nadaljnjega razvoja, tudi slikar Miloš Volarič v Kobaridu, le da njegovi učenci rezljajo v les. Obdelavi dveh osnovnih materialov, kamna in lesa, se pridružuje kot tretji material glina. Slikar Nedeljko Pečanec, ki živi in dela v Novi Gorici, je prišel na misel, da bi otroške izdelke v glini žgali v kateri od opuščenih opekarskih peči v bližini mesta. Te tri istovrstne dejavnosti ne bi bilo težko med seboj povezati in majhna trgovina, ki bi za primeren denar prodajala tovrstne izdelke in morda še dela primorskih slikarjev, bi gotovo vzbujala ustrezno zanimanje. Kajti neposrednost, preprostost forme velika fantazija in spontan likovni izraz so kvalitete, ki dajejo spretno vodenemu delu primorskih otrok vrednost drobnih, a pristnih umetnin. Te bi izpolnile med ljudmi vrzel pomanjkanja likovnih izdelkov za širšo publiko, ki se zdaj mnogokrat zateka k potvorbam in kiču. Dejavnost je tu, treba jo je le še razvijati, obenem pa omogočiti splošno dostopnost do teh vrednih izdelkov.

SaS

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 5. JUNIJA 1968

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Šopek slovenskih - 12.00 Harfistka B. Glamann - 12.10 Brali smo za vas - 12.20 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasbeno potovanje - 17.00 Tržaški mandolinski ansambel - 17.20 Pravna posvetovalnica - 17.30 Glasba za transistornik - 18.00 Zborovske skladbe - 18.15 Umetnost - 18.30 Nove plošče - 19.10 Zdravniška posvetovalnica - 19.20 Razkuštrane pesmi - 20.00 Šport - 20.30 Simf. koncert - v odmoru: Za vašo knjižno polico - 22.20 Zabavna glasba.

Trst

12.05 Lahka glasba - 12.25 Tretja stran - 13.45 Drugo dejanje Puccinijeve «Tosce» - 14.30 Med zgodovino in legendo.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 15.00, 17.00, 20.15 Poročila - 8.10 Jutranja glasba - 9.00 Popevke - 9.30 Romantične skladbe - 10.00 Pod senčnikom - 10.45 The Tonics - 11.00 Otroški kotiček - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.00 Grieg in Smetana - 14.15 Nove plošče - 15.30 Ritmi - 16.25 Otroški zbori - 17.30 Otroški kotiček - 16.45 Na sporedu Čajkovski - 18.40 Ritmi - 19.00 in 20.30 Prenos RL - 20.00 Orkester - 23.10 Jazz.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 8.55 Iz Verdijevega Trubadurja - 10.20 Ura glasbe - 11.30 Glasbena antologija - 13.25 Luciano Tajoli - 14.45 Plošča za poletje 15.00 Spored za najmlajše - 17.05 Mladina in koncert - 17.50 Nogometna tekma Italija-Sovjetska zveza - 20.30 W. Cajoli: «La città piccina» - 21.45 Simf. koncert.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkestri - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Roman - 10.42 Glasba po željah - 11.40 Plošča za poletje - 14.05 Juke box - 15.15 Tenorist C. Gaifa - 17.05 Plošča za poletje - 17.35 Enotni razred - 18.15 Juke box poezije - 19.00 Pevec med množico - 20.10 Jazz - 21.20 Ameriške plošče.

III. program

10.00 Operna glasba - 10.55 Brittenove skladbe - 12.40 Simf. koncert - 14.30 Tenorist P. Munteanu - 15.55 Sodobni skladatelji - 16.20 Bach in Dvořak - 17.20 Nemščina - 18.30 Lahka glasba - 18.45 Kulturni pregled - 19.15 Koncert - 20.30 Regerjeve skladbe za orgle - 21.00 Potovanje v prihodnje tisočletje - 21.50 Orkester.

Slovenija

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 20.30 Poročila 8.08 Glasbena matineja - 8.55 Pisan svet pravljic - 9.10 Zabavna glasba - 9.45 Glasbena pravljica - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Turistični napotki - 11.15 Slov. narodne 12.00 Na današnji dan - 12.10 Orkester RTV - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Operetni zvoki - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Igramo za razvedrilo - 15.45 A. Roa Bastos: Vrnitev - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Mladina sebi in vam - 18.00 Aktualnosti - 18.15 Haendlove skladbe - 18.40 Naš razgovor - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice 22.10 Za ljubitelje jazza - 23.05 J. Czechowicz-M. Jastrun: Pesmi.

Ital. televizija

12.30 Kino in družba v Italiji - 13.00 Potovanje med ljudi - 13.30 Dnevnik - 17.00 Giocagiò - 17.30 Dnevnik - 17.55 Nogomet Italija-SZ - 19.45 Šport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Almanah - 22.00 Prenos nogometne tekme Jugoslavija - Anglija, ob koncu dnevnik.

II. kanal

17.45 Program za mladino - 19.00 Angleščina 21.00 Dnevnik - 21.15 Film: «SOS Lutezia» - 22.50 Kulturni pregled.

Jug. televizija

17.15, 20.35 in 23.50 Poročila - 17.20 Moj veter — lutke - 17.40 Kje je, kaj je - 17.55 Nogomet Italija-SZ — tekma za pokal narodov - 20.00 Baletna lepljenka - 21.15 Nogomet Jugoslavija-Anglija — tekma za pokal narodov — prenos - 23.00 Parry Mason — film.

IVAN REGENT: SPOMINI

44.

Seveda je med komunisti še marsikaj nejasnosti in je morda med njimi tudi nekaj resničnih pučarjev. Tisti, ki bodo imeli v rokah vodstvo komunistične stranke, in tisti, ki bodo za to sposobni, bodo morali skrbeti, da se vrste komunistov izčistijo in da postanejo zares to, kar hočejo biti: predstraža in jedro komunističnega gibanja revolucionarnega proletariata.

To se bo pa lahko zgodilo šele potem, ko bo mesto sedanjega prerekanja med unitarci in komunisti zavzela resna razprava med komunisti samimi, ki bodo smeli brez frakcijskih animoznosti in brez predsodkov poglobiti svoje znanje o bistvu novih potreb revolucionarnega proletariata in iztrebiti iz svojih vrst vse, kar ne spada vanje.

Medtem se je z naglico bližal dan kongresa Socialistične stranke Italije. Za ta kongres sta se vneto pripravljali med slovenskimi in hrvatskimi socialisti dve frakciji, o čemer sem deloma že pisal. Kolikor se spominjam, odkritih zastopnikov reformistične frakcije med slovenskimi in hrvatskimi socialisti ni bilo, dasi bi dr. Tumo in sodruga Stolfo lahko imeli za reformista, čeprav sta nastopala kot maksimalista. Na kongresu se je pri glasovanju o frakcijskih dnevnih redih nekaj slovenskih delegatov vzdržalo glasovanja, ne da bi bili povedali zakaj. Ni izključeno, da so bili nagnjeni na reformistično stran, pa tega niso upali povedati.

Strankin kongres je bil v Livornu od 15. do 21. januarja 1921. Komunistično Internacionalo je na tem kongresu zastopal bolgarski komunist Risto Kabakčev. Svoj pozdravni govor in zelo obsežno pismo izvršnega komiteja komunistične Internacionale je čital v francoskem jeziku. Ker mu francoščina ni šla gladko in ker je bilo treba pismo sproti prevajati v italijanščino, je kmalu vzel pismo v roke sodrug Serrati, ki je francosko pismo sproti prevajal v italijanščino. Pismo je bilo dolgo in v njem so bili jasno povedani predlogi izvršnega komiteja III. Internacionale, ki jih je bilo treba sprejeti ali pa odkloniti. Ves čas, od začetka pa do konca predzadnjega dne kongresa, so delegati diskutirali o vprašanju, ali naj sprejmejo predloge III. Internacionale ali ne. Med predlogi so bili poleg drugih tudi tile: izključitev reformistov iz socialistične stranke in sprememba strankinega imena iz socialistične v komunistično, o čemer sem že pisal. Če se je morda dalo razpravljati o spremembi strankinega imena, pa ni bilo mogoče razpravljati o usodi reformistov v socialistični stranki. Namen III. Internacionale ni bil napačen. Hotela je v Italiji ustvariti homogeno revolucionarno stranko, kar Socialistična stranka Italije ni bila, in dokler je imela v svojih vrstah reformiste, tudi ni mogla biti. Stališče komunistične Internacionale je opravičevalo dejstvo, da je v Italiji vladala po vojni precejšnja brezposelnost, da je italijanski kapitalizem močno prizadel in izkoriščal industrijske in kmečke delavce, prav tako pa tudi maloneščanstvo, in da je vse to ustvarjalo v Italiji pogoje za revolucijo. Revolucionarno vrenje je bilo po vojni v nekaterih ključnih evropskih deželah zelo močno in bi nedvomno dobilo krepko spodbudo v socialistični revoluciji v Italiji. Začetek revolucije v Italiji je bil torej mednarodnega pomena in zato se ne smemo čuditi zahtevi komunistične Internacionale, da izključimo reformiste iz Socialistične stranke Italije, saj so samo zavirali revolucionarni razplet. Po petih dneh diskusije je kongres glasoval o treh resolucijah, in sicer o resoluciji komunistične frakcije, ki sta jo predložila Bordiga in Terracini, o resoluciji maksimalistične frakcije, ki jo je zastopal predvsem Serrati, in o resoluciji reformistične frakcije, ki jo je zastopal predvsem Turati. Komunistična resolucija je dobila 58.783 glasov, maksimalistična resolucija 98.028 glasov, reformistična pa 14.695 glasov.

Po izidu glasovanja je sodrug Bordiga 21. januarja izjavil, da komunistom, ker maksimalisti nočejo izključiti reformistov iz stranke, ne preostane nič drugega, kakor da zapustijo kongres, odnesejo s sabo rdečo zastavo in ustanovijo komunistično stranko. Nato smo komunistični delegati zapustili gledališče Goldoni, kjer je kongres zasedal, in v sprevodu, pojoč Internacionalo, šli v gledališče San Marco, kjer je bil potem ustanovni kongres Komunistične stranke Italije.

Na tem kongresu, ki mu je predsedoval zastopnik Internacionale Kabakčev, je bil izvoljen prvi Centralni odbor Komunistične stranke Italije. Vanj so bili izvoljeni: Bruno Fortichiari, Amadeo Bordiga, Luigi Repossi, Francesco Misiano, Nicola Bombacci, Antonio Gramsci Luigi Polano, Umberto Terracini, Egidio Gennari, Parodi, Lodovico Tarsia, Giuseppe Bellone, Ruggero Grieco in Cesare Sessa.

Julijska krajina je oddala na kongresu Socialistične stranke Italije za komuniste 4462 glasov, za maksimaliste 3286 glasov, za reformiste pa 30 glasov. Komunističnih glasov bi moralo biti okrog tisoč več, toda fašisti in policisti so onemogočili priti na kongres nekaterim, predvsem istrskim delegatom, ki bi bili prav gotovo glasovali za komunistično resolucijo.

Komunisti so menili, naj bi razdelili strankino premoženje predvsem časopisje tako, da bi dobila časopise v vsaki pokrajini tista frakcija, ki je imela v tisti pokrajini večino. Komunistična frakcija je dobila večino samo v Julijski krajini, z to sta prišla Delo in Lavoratore v naše roke. Če upoštevam, da so socialisti dobili svoje glasove skoraj izključno v italijanskih krajih Julijske krajine, lahko rečemo, da so bili komunistični glasovi Julijske krajine na kongresu Socialistične stranke Italije v Livornu večinoma slovenski in hrvatski.

Do razkola v Socialistični stranki Italije je prišlo v trenutku, ko je bila potrebna v Italiji največja enotnost proletariata. Danes se večkrat sprašujem, ali je bilo res treba, da so se komunisti ločili od maksimalistov, ali ne bi bilo morda bolje, če bi ostali v socialistični stranki in se v njej borili za večino, za to, da bi uveljavili svoje zamisli, in ali ne bi bilo bolje, če bi maksimalisti glasovali za izključitev reformistov iz stranke in se pridružili komunistom. Položaj v Italiji ni bil tedaj več naklonjen kakršnemu koli revolucionarnemu gibanju, fašisti so bili že močni in so iz dneva v dan krepili svojo organizacijo. Napadi fašistov s pomočjo agrarcev, kapitalistov vojaštva in krone na delavsko gibanje so bili čedalje pogostejši in močnejši. Komunistična partija pa je bila nova in se je morala organizacijsko za boj proti fašistom in kapitalu šele usposobiti, dasi je bila ideološko neprimerno bolje pripravljena za ta boj kot socialistična stranka. Če vse to premislimo, bi lahko prišli do zaključka, da so komunisti izbrali najtežje trenutke za ločitev od socialistične stranke. Vendar je bila ločitev neogibna, in naj danes sodim o tem kakor koli in na podlagi kakršnih koli dejstev, ki niso v prid razkolu, je bil razkol vendarle neogiben. Socialistična stranka Italije je imela za člane enotno izkaznico, toda izkaznica ni bila znak enotnosti. To je veljalo tudi za kraje stare Italije.

V Julijskn krajini se v slovenskem in hrvatskem delavskem gibanju ni skoraj nič spremenilo. Za slovenske in hrvatske socialistične sekcije je bilo po kongresu v Livornu čisto dovolj, da so na svojih sedežih izobesile tablico «Komunistična stranka Italije». Vse drugače je bilo v italijanskem delu Julijske krajine. Socialisti so tu le dobili nad tri tisoč glasov, ki pa so bili večinoma italijanski. Vendarle se je ogromna večina delavstva v italijanskih predelih Julijske krajine nagibala h komunistični stranki.

Po kongresu v Livornu se ni zgodilo v slovenskih in hrvatskih socialističnih sekcijah nič takega, kar bi bilo omembe vredno. Med italijanskimi sodrugi v Trstu, v Istri in na Goriškem pa je na žalost prišlo do pretepov. Odnosi med nekdanjimi prijatelji in sodrugi niso bili dobri, med italijanskimi člani socialistične stranke in člani komunistične partije so se bili bojeviti boji, ki so se včasih spremenili v pretepe. Mene samega so socialisti dvakrat napadli s takim orožjem, proti kateremu se je bilo treba zares braniti. Med slovenskimi člani socialistične stranke in kasneje komunistične partije pa ni prišlo nikdar do pretepov in tudi ne do medsebojnih žalitev.

Položaj v delavskem gibanju v Julijski krajini, predvsem v Trstu, je bil žalosten navzlic temu, da je dobila stranka na kongresu v Livornu večino. V komunistične vrste ni pristopil noben intelektualec, če izvzamem Tuntarja. Gasivodo, Srebrniča in nekatere učitelje.

(Nadaljevanje sledi)

Goriško-beneški dnevnik

PRIZADEVANJE ZA DOSEGO SOCIALNE VARNOSTI

INAM bo nagradil uslužbence zaradi vljudnosti z občinstvom

V okviru «kampanje za vljudnost» bodo sedaj podelili priznanja bolniškim sestram in uslužbencem pri okencih

Bolniška blagajna (INAM) bo v razdobju med 18. in 25. junijem priredila v svojih uradih «kampanjo vljudnosti», da bi svoje uslužbence privadila k boljšemu ravnanju z zavarovanci. Po razdobju treh mesecev bodo najbolj vestne nameščence nagradili. S to pobudo hočejo izboljšati odnose med uslužbenci, ki so zaposleni na INAM, ter zavarovanci, da bi le-ti bili deležni boljših usług.

Delovanje INAM se je v zadnjih letih neverjetno razmahnilo, ker se je razširila tudi pristojnost zavoda. INAM nudi pomoč 30 milijonom zavarovancem, proračur znaša letno 1.000 milijard lir, samo v letu 1967 so izplačali za zdravila 357 milijonov lir, 111 milijonov za zdravniške preglede, zavarovanci pa so v bolnišnici preživeli 45 milijonov dni. Ker hočemo uvesti sistem socialne varnosti, je pri reševanju nastajajočih vprašanj nujna podpora vseh prizadetih kategorij. Potrebno je upoštevati, da se v tako obsežnem organizmu, v katerem igra človek glavno vlogo, pojavljajo težave zaradi same njegove narave. Ustanova se zaveda tega pojava ter ga skuša odstranjevati s posredovanjem med raznimi elementi tega sistema. Prav zaradi tega je nastala ta kampanja, ki se bo vršila v znamenju dveh gesel «Vljudnost je prvo zdravilo» ter «Z vljudnostjo se doseže več».

Ustanova se najprej obrača na svoje uslužbence, zlasti na tiste, ki imajo stik z občinstvom, da bi bili stiki plodnejši. INAM je sklenil na vsakem sedežu nagraditi bolniško sestro in uslužbenca pri okencu, ki sta se izkazala pri svojem vsakodnevnem stiku z zavarovanci. Na takšen način bo pripravil ti dve kategoriji k večjemu razumevanju zavarovanca, da bi mu pomagala v najbolj delikatnem trenutku, saj se obrača na zavod zato, ker je sam bolan ali pa je bolan njegov svojec. Njuno delo bodo spremljali tri mesece, pričenši s kampanjo vljudnosti. Nagrajenci bodo prejeli posebne dopuste, medalje in diplome; razdelili jih bodo na posebnih svečanostih. V tem času bodo zavarovance pozvali, naj sporočijo svoje predloge, kako bi mogli izboljšati poslovanje zavoda.

Svoj delež bodo mogli prispevati tudi delodajalci in zdravniki, da bi se vključili v pogovor med upravo in zunanjimi subjekti ter na takšen način izboljšali učinkovitost celotnega aparata. Predloge bodo posredovali osrednjemu vodstvu, ki jih bo proučilo ter jih po uvidevnosti uresničilo v okviru načrta za organizacijsko izboljšavo notranjega ter zunanjega poslovanja.

Predavanje o davčni reformi

Na pobudo zbornice doktorjev trgovskih ved bo v petek, 7. tm. v dvorani trgovinske zbornice zanimivo predavanje o temi «Davčna reforma». Dr. Guido Nassiguerra bo govoril o davku na dodatno vrednost (valore aggiunto).

Organizatorji vabijo občinstvo, posebno pa gospodarske operaterje, naj pridejo na konferenco v čim večjem številu.

PRED VIDEMSKIM KAZENSKIM SODIŠČEM

Začetek razprave o strahoviti eksploziji dinamita v Vidmu

Oče obtoženega Perottija ni vedel za sinovo dejavnost, sin pa je mislil, da je ravnal po zakonu

Pred videmskim kazenskim sodiščem se je začela danes obravnava proti 37-letnemu Francescu Perottiju, ki je obtožen, da je nenamerno povzročil strahovito eksplozijo, ki je 15. novembra lani razdejala mestno četrt Sv. Roka v Vidmu. Perottija dolžijo skupaj z njegovim 68-letnim očetom Giacomom, 30-letnim šoferjem in zapriseženim čuvajem Antoniom Bortolussom in 21-letno uradnico Licio Leito, da so nenamerno zagrešili katastrofo, nenameren umor štirih oseb ter telesne poškodbe 128 drugih. Obtoženi so tudi nedovoljenega uskladiščenja in prevažanja eksploziva. V priporu je samo Francesco Perotti. Na zatožni klopi sedi še drugih 40 oseb, ki se morajo zagovarjati zaradi manjših prekrškov, ki zadevajo trgovanje in prevažanje eksploziva.

Obravnava je v dvorani videmskega porotnega sodišča, ki je bila včeraj nabito polna občinstva. Po odprtju obravnave je predsednik Costa precital obtožnico ter na kratko opisal potek dogodkov tistega tragičnega dne. Gotovo je, da je prišlo do eksplozije dinamita zaradi vnetja. Če pa je to povzročilo neko nenamerno, ali pa naklepno dejanje, je še vedno odprto vprašanje. Prav tako je odprto vprašanje, če se je material vnel sam od sebe.

Na včerajšnji obravnavi je obramba Francesca Perottija zahtevala, da se proglasi neveljavnost poročil strokovnjakov in s tem samega preiskovalnega postopka, in sicer zato, ker odlok o imenovanju strokovnjakov ni bil obrazložen. Zahtevala je tudi, naj se proces odloži in obtoženca spusti na začasno svobodo. Javni tožilec se je uprl tej zahtevi. Sodniki je v bistvu niso sprejeli.

Sledilo je zaslišanje Francesca Perottija, ki je dejal, da ni nikoli nameraval ustanoviti stalnega skladišča eksploziva. Tega je imel v bunkerju le toliko, kolikor ga je potreboval, da zadost. zahtevam naročnikov. Po njegovem ni bilo v bunkerju 10 stotov dinamita. Vedno je bil prepričan, da ravna po zakonu.

Njegov oče je dejal, da ni vedel nič o sinovi dejavnosti. Bortolusso je izjavil, da je bil prepričan, da je skladišče po zakonu dovoljeno, čeprav se je bal, da bi se moglo zgoditi kaj hudega. Bal pa se je opozoriti oblasti na to, ker bi ga sicer gospodar lahko odpustil. Uradnica Leita je bila tudi prepričana, da je bila dejavnost skladišča zakonita. Pred eksplozijo je opazila, da so bila okna na bunkerju zabita. Spričo tega je bila okrepljena domneva, da je šlo morda za naklepno dejanje.

Sodniki so nato zaslišali še dva obtoženca (od tvrdke, ki je zalagala Perottija z eksplozivom). Obravnava se bo nadaljevala danes.

OB RAZPRAVI O POKRAJINSKEM PRORAČUNU

Pokrajinska uprava in zavodi imajo skupno 406 uslužbencev

Zanje potrošijo letno nekaj nad 901 milijon lir ter še dodatnih 18 milijonov za pokojnine

V ponedeljek, 10. tm. se bo nadaljevala seja pokrajinskega sveta, ki bo po vsej verjetnosti v celoti posvečena debati o pokrajinskem proračunu za 1968, ki ga je že prejšnji teden predložil pokrajinski odbor skupaj z moralnim poročilom in obrazložitvijo, ki jo je podal odbornik Marocco. Dodana sta bila le še dva nova argumenta: prvo govori o izplačilu dopolnilne doklade pokrajinskim uslužbencem od 1. marca dalje, drugi obravnava drugi del cestnih del pri ureditvi odseka turistične ceste od kostnice na Oslavju pa do drzavne meje na Sovenci pri Števerjanu

Pisali smo že po prejšnji seji o splošnih obrisih pokrajinskega proračuna z izirom na splošne dohodke in izdatke, med katerimi je precejšnja razlika, ki jo bodo morali zamašiti z večjim posojilom ali državnim prispevkom.

Poglejmo danes, kako je z eno izmed največjih postavk pri izdatkih, to so stroški za pokrajinsko osebje. Pokrajinska uprava skupaj z vsemi zavodi, ki jih upravlja posredno ali neposredno, zaposluje trenutno 406 ljudi. Od tega odpade 46 uslužbencev na osrednjo upravo; največ zaposlenih je v pokrajinski umobolnici, in sicer 204; v gluhonemnici je 26 uslužbencev, v zavodu za najmlajše (IPAPI) 17, cestarjev za vzdrževanje pokrajinskih cest je 24, v mladinskem zavodu «Aosta» v Gradiški jih je 19. Ostale instutucije imajo manjše število uslužbencev: na prvem mestu med njimi naj omenimo razne laboratorije z 21 nameščenci· tehnična srednja šola «Fermi» ima 5 uslužbencev, ki jih plačuje pokrajinska uprava, drugi so zaposleni v pokrajinskem muzeju, pri ONMI ter raznih drugih zavodih in šolah, kjer ima svoj delež pokrajinska uprava.

Za plačevanje vseh teh uslužbencev je postavljena v proračun vsota nekaj nad 901 milijon lir ter še nadaljnjih 18 milijonov za pokojnine bivšim pokrajinskim uslužbencem. V zadnjih osmih letih se je število pokrajinskih uslužbencev dvignilo od 338 na 409 predvsem zaradi povecanega števila osebja v pokrajinski umobolnici, kjer so izvedli obsežne reforme ter obenem precej znižali tudi delovni tednik; samo v tem zavodu se je število zaposlenih zvišalo od prejšnjih 141 na 204. Kot rečeno pa je od vseh teh nameščencev zaposlenih neposredno pri pokrajinsk upravi le 46 in poleg teh še 11 pri pokrajinskem tehničnem uradu. Vsi drugi delajo pri raznih zavodih in institucijah, ki imajo svoj poseben proračun in jih pokrajinska uprava le nadzoruje.

Objavljen seznam nemških deportirancev

V Gorico je prišel prvi izvod dodatka Uradnega lista s seznami vseh upravičencev do odškodnine za njihovo preživljanje vojnih let v nemških koncentracijskih taboriščih. Gre za zajetno knjigo, debelo kakšnih osem centimetrov, razdeljeno na dva dela: v prvem delu, ki obsega komaj četrtino debelosti, so preživeli upravičenci do odškodnine, v drugem delu pa svojci umrlih. Seznama sta sestavljena po abecednem redu ter je iskanje razmeroma enostavno in hitro. Pred vsakim imenom je številka prošnje, za njim pa bivališče, kraj aretacije, imena taborišč, v katerih je bil, ter število mesecev, za katere so mu priznali odškodnino.

Seznam ima na vpogled Artur Košuta, Mamellijeva 8 v Gorici. Proti izpustitvi je možen priziv v predpisanem roku, ki ga opravi organizacija, kjer je prosilec vložil prošnjo.

Izpred sodišča v Tržiču

Okrajni sodnik dr. Finazzer Flory v Tržiču je imel včeraj vrsto razprav.

Med drugim je obsodil 63-letnega Franca Černica iz Ronk, Ul. Redipuglia 236 na dva meseca zapora in 20 tisoč lir globe pogojno in brez vpisa, ker je vozil moped v vinjenem stanju.

Ker se ni držal predpisov izgonskega lista, ki ga je prejel na kvesturi v Veroni za Trst, je bil obsojen na dva meseca zapora pogojno jugoslovanski državljan 22-letni Milivoj Rebec iz Podravske vladine.

VESTI IZ TRŽIČA

Sestanek županov

Na županstvu v Tržiču so se sestali župani iz Tržiča, Ronk in Starancana, za prvi razgovor glede izbire strokovnjakov za izdelavo medobčinskega urbanističnega načrta. Sporazumeli so se, da bodo skupno pregledali seznam tehnikov, ki so ga poslale tri prizadete občinske uprave, da bi čimprej izbrali potrebne strokovnjake.

Globe v maju. V preteklem mesecu maju so mestni strażniki v Tržiču zapisali 394 glob za razne prekrške. Od teh je bilo kar 386 za prekrške cestnega pravilnika. V istem mesecu so mestni strażniki napravili zapisnik v primerih treh prometnih nesreč.

Najdeno. V uradu mestnih strażnikov v Tržiču hranijo naslednje najdene predmete: žensko uro, tri denarnice, srebrn molek, volneno jopico, otroško zapetnico, moško kolo. Kdor je izgubil katerega navedenih predmetov, naj se zglasi med uradnimi urami v Ul. Granatieri 2

Urejevanje ceste Oslavje-Števerjan

Prejšnji teden so polili z asfaltom pokrajinsko cesto Oslavje — Števerjan ter jo posuli s peskom. Cesta je za promet sicer odprta, vendar je vožnja po njej nevarna ravno zaradi zdrsljivosti. Ko se bo podlaga dodobra utrdila, bodo najprej položili nosilno, potem pa še obrabno asfaltno plast. Pot bo, kakor vse kaže, nared že za to poletje. Seveda bo potrebno namestiti še drsne varnostne ograje na številnih ovinkih ter cesto opremiti s prometnimi znaki.

PO PROGLASITVI BELE STAVKE

Delavci v Detroit Semu včeraj zasedli tovarno

Delavci niso bili zadovoljni z uvrstitvijo 50 delavcev v dopolnilno blagajno

Včeraj popoldne je delavstvo zasedlo tovarno Detroit v Ul. Galilei v Tržiču. Ob 17.15 niso hoteli delavci, ki so proglasili ob 14.30 belo stavko, oditi iz tovarne. V njej je ostalo okrog 200 delavcev. Notranji odbor je dovolil oditi domov samo delavkam in skupini starejših bolehnih delavcev. Vodstvo podjetja je ukazalo pazniškemu osebju, naj odide iz tovarne. Vsi uradniki so redno odšli, ko se je končala njihova izmena. Ni bilo nobenega incidenta.

Sklep o zasedbi tovarne so sprejeli med skupščino delavcev, ki je bila v jedilnici med belo stavko, medtem ko ni nihče sporočil, kakšen izid je imelo posredovanje goriškega prefekta Pietrastefanija. S posredovanjem je namreč prepričal vodstvo tovarne, naj prekliče nameravanih 50 odpustov z uvrstitvijo delavcev v dopolnilno blagajno. Delavci se niso strinjali s tem izidom in so sklenili zasesti tovarno. V tovarni v Ul. Valentinis, kjer je bila tudi bela stavka, so delavci konec izmene odšli z dela. Zdi se, da danes zjutraj ne bodo odprli te tovarne, da je ne bi delavci zasedli.

545 milijonov za gradnjo novih šol na Goriškem

Goriška prefektura je prejela obvestilo od šolskega ministrstva v Rimu, da so odobrili 545 milijonov in 800 000 lir za gradnjo šolskih poslopij na Goriškem v letih 1967 in 1968. Od tega je namenjeno za dve šoli v Gorici 282 milijonov, za dve v Tržiču 93,8 milijona ter 170 milijonov za gradnjo nove šole v Škocjanu ob Soči in za njeno opremo. Slovenske šole v tem programu niso vključene.

Kino

Gorica

VERDI 17:15-22.: «L'armata Brancaleone». V. Gassman. Kinemaskop v barvah.

CORSO. 17.15: «Helga», Ruth Gassman in Ilse Zielstorff, nemški barvni film o spolnosti.

MODERNISSIMO. 17.—22.: «Tutte le sere alle nove», Dirk Bogarde in Pamela Franklin, ameriški barvni film prepovedan mladini pod 14 let.

CENTRALE. 17.15.—21.30 «La tua pelle o la mia», F. Sinatra in D. Walker, ameriški barvni film.

VITTORIA. (Zaprto zaradi počitnic do sobote 8. t. m.) v soboto ob 17.00—21.30 «L'oro di Londra» J. Karlson, J. Valmon. Kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZURRO. 18.30—22.30: «La battaglia di Engelchen», M. Hut in H. Habis.

EXCELSIOR. 17.30—22.: «I crudeli» R. Scott. Barvni film.

PRINCIPE. 18.30—22.30: «Cinque dollari per Ringo» A. Taber in V. Lago. Kinemaskope v barvah.

S. MICHELE. 17.30—22: «Serata di comici», S. Laurel in O. Hardy. Sledi barvna slikanica.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. GIUSTO, Korzo Italija 244 — tel. 35-38.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna AL REDENTORE, Enneri - De Nordis, Ul. F.lli Rosselli 23 — tel. 72340.

RONKE

Danes ves dan in jutri je odprta lekarna ALL'ANGELO — Sergio Olivetti — Ul. Roma 22 — tel. 77019.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

DANES V FIRENCAH IN NEAPLJU

Kdo bo finalist evropskega Pokala narodov: Jugoslavija, Anglija, Italija ali ZSSR?

V današnjih polfinalnih srečanjih ni nobeno moštvo izrazit favorit - Finale bo v soboto v Rimu

Štiri državne reprezentance, ki se bodo danes pomerile v obeh polfinalnih srečanjih tekmovanja za evropski Pokal narodov so včeraj popoldne dopolnile poslednje priprave za ti dve pomembni tekmi.

Jugoslovanska reprezentanca je pretežno počivala, le v popoldanskih urah je opravila lahek trening. Kot vse kaže bo v jugoslovanski reprezentanci slonela glavna teža napada na Osimu, Musemiću in Džajiću. Trener Mitić je namreč objavil postavo svoje ekipe za srečanje z Anglijo: Pantelić; Falzagić, Damjanović; Pavlović, Paunović; Holcer; Petković, Osim, Musemić, Trivić in Džajić.

Iz enajsterice je torej izpadel Djordjević, ki si je poškodoval gleženj, vendar pa, če bo današnji zdravniški izvid pokazal, da njegova poškodba ni hujša, bo zopet vstopil v napadalno vrsto namesto Trivića.

Angleži so trenirali približno eno uro v bližini Montecatinija. Njihov trening ni bil naporen, vendar pa izredno skrben in natančen. V popoldanskih urah so opravili kratek izlet do Pise, sicer pa so večinoma počivali. Vodja angleške reprezentance je potrdil, da bo glavni režiser njegove enajsterice Bobby Charlton, eden izmed najpopolnejših srednjih igralcev na svetu. Ni pa še znano, kakšno taktiko bodo ubrali otočani proti nevarni jugoslovanski enajsterici. Sicer pa skrbi trenutno Angleže bolj nekaj drugega: vročina. Na njo niso navajeni in vse kaže, da jim bo povzročala precej težav.

Postavo svoje ekipe je sporočil tudi trener italijanske reprezentance, ki se bo pomerila s Sovjetsko zvezo v Neaplju. Postava bo taka: Zoff; Burgnich, Fachetti; Ferrini, Bercellino, Castano; Domenghini, Juliano, Mazzola, Rivera in Prati. Moštvo bo torej enako, kot tisto, ki je v Neaplju v povratnem srečanju premagalo Bolgarijo, le da bo namesto Guarnerija igral Bercellino. Za to tekmo vlada seveda v Neaplju izredno zanimanje in so 100 tisoč vstopnic razprodali še pred več dnevi. Samo časnikarjev bo na tej tekmi nad 700.

Sovjeti ne bodo imeli vseh igralcev v najboljši formi. Čislenko, Kurtsilava, Istomin in Anikin so se poškodovali in vse kaže, da trener vsaj dveh ne bo mogel poslati na igrišče: Čislenka in Anikina. Ostala dva pa bosta morda lahko nastopila, čeprav sta še včeraj lahno šepala. Trener Jakušin zato danes ni hotel objaviti postave svoje ekipe. Dejal je, da bo to storil šele tik pred začetkom tekme z Italijo.

TELEVIZIJSKI PRENOSI TEKEM

DANES: POLFINALE

V Neaplju: Italija — Sovjetska zveza (ob 18. uri)

Neposredni prenos po prvem sporedu italijanske televizije z začetkom ob 17.55

V Firencah: Jugoslavija — Anglija (ob 21.15)

Neposredni prenos po jugoslovanski televiziji z začetkom ob 21. 15

Registrirani prenos po prvem sporedu italijanske televizije z začetkom ob 22. uri

V SOBOTO: FINALE

V Rimu: za 3. in 4. mesto ob 18.45

Neposredni prenos po drugem sporedu italijanske televizije z začetkom ob 18.40

V Rimu: za 1. in 2. mesto ob 21.15

Neposredni prenos po prvem sporedu italijanske televizije z začetkom ob 21.10

GIRO D'ITALIA: 15. ETAPA

Neborbene favorite na cilju pozdravili žvižgi

Ob popolni brezbrižnosti glavnih vozačev si je etapno zmago priboril Basso

IMOLA, 4. — Na današnji etapi si je privoščil zmago eden izmed najboljših italijanskih hitrostnih vozačev Basso, favoritom pa je občinstvo na cilju v Imoli pripravilo sprejem z izdatnim žvižganjem.

Najboljši vozači dirke so namreč tudi danes vozili povsem brezbrižno. Merckx si je tako privoščil že drugi dan «počitka» in bo tako skupno z jutrišnjim odmorom gotovo zbral dovolj moči, da bo uspešno branil svoje vodstvo na skupni lestvici do zaključka dirke. Prav lahko bi se torej zgodilo, da je sedanja skupna lestvica v glavnih obrisih tudi že dokončna. Merckx namreč premočno nadzoruje vse ostale nevarnejše nasprotnike, ki ne uspejo opraviti niti nekaj metrov v pobegu, če tega Belgijec noče.

Zopet pa so se na tej etapi izkazali manj znani vozači, ki so bili izredno borbeni, zlasti pa sta izstopala Bitossi in Polidori.

Do odločilnega pobega na današnji etapi je prišlo komaj 3 km pred Imolo. Ušlo je deset vozačev, katerim se je kmalu pridružilo še pet drugih. Ob splošni pasivnosti glavnine je tej skupini uspelo dobiti nekaj naskoka in ga nato obdržati do konca.

Jutri bodo imeli tekmovalci edini dan počitka.

ETAPNA LESTVICA

1. Marino Basso (It.) 141 km dolgo progo Ravenna-Imola je prevozil v 3.38'36", s poprečno hitrostjo 38,700 km na uro.
2. je bil Bitossi (It.)
3. Maurer (Švi.), oba v zmagovalčevem času
4. Casalini (It.) 7" zaostanka
5. Swerts (Bel.) 11"
6. Ritter (Dan.)
7. Vicentini (It.)
8. Diaz (Šp.)
9. Errandonea (Šp.)
10. Bolley (Fr.) in nato še pet drugih vozačev v Swertsovem času.

SKUPNA LESTVICA

1. Merckx (Bel.) 73.05'40"
2. Adorni It.) 3'43"
3. Dancelli (It.) 5'09"
4. Zilioli (It.) 6'21"
5. Van Neste (Bel.) 7'56"
6. Gimondi (It.) 9'37"
7. Bodrero (It.) 9'53"
8. Jimenez (Šp.) 9'57"
9. Motta (It.) 10'59"
10. Balmamion (It.) 11'35"

OBVESTILO

Sz Bor sporoča, da odborove seje ne bo danes, v sredo, 5. t.m., ampak bo v petek 7. t.m. ob 20.30

Tajništvo

Ljubljančan Franc Škerl zmagal na dirki Alpe-Adria

Zmagovalec druge mednarodne dirke Alpe-Adria, ki se je danes končala v Ljubljani je 26-letni Franc Škerl, član ljubljanskega Roga. Sedem etap (930 km je prevozil v 24.25', drugi je Madžar Takacs iz Budimpešte s 24.25'11", tretji Italijan Severino Poloni (Veneto 2) 24.29'30".

V ekipni konkurenci so zmagali kolesarji Veneta 2 pred ljubljanskim Rogom in Odredom.

V sedmi etapi od Bovca do Ljubljane je zmagal Beograjčan Tanasije Kuvalja, ki je 136 km dolgo pot prevozil v 3.27'49" s poprečno hitrostjo 40 km na uro, 2. je bil Cvetko Bilić iz ekipe Siporex iz Pulja, 3. pa Jernej Kalan od ljubljanskega Odreda, oba v času zmagovalca.

KOŠARKA

Jugoslavija bo nastopila v Mehiki

Na predolimpijskem košarkarskem turnirju v Sofiji je Jugoslavija v zadnjem dnevu premagala Češkoslovaško s 86:72 in se je s tem uvrstila na olimpijske igre v Mehiki.

V drugem odločilnem srečanju zadnjega kola je Bolgarija slavila tesno zmago nad Poljsko s 70:69 in se je tudi uvrstila na olimpijske igre.

Odpovedan nastop Harlem Globetrotters

Zaradi današnjih nogometnih tekem med Jugoslavijo in Anglijo v Firencah in Italijo — ZSSR v Neaplju, ki ju bodo prenašali po jugoslovanski odnosno italijanski televizijski mreži, so organizatorji odpovedali današnjo košarkarsko tekmo Harlem Globetrotters; prireditev virtuozov z žogo pod koši bo v Gorici v ponedeljek 17. junija ob 21.30 v UGG.

STEFAN OLIVIER

NOVI ŠEF

53.

Nato ji je vse povedal, povedal, kaj je videl, kako je nanj to vplivalo, in kako končno tega ni mogel več prenašati. «Nisem mogel biti več zraven in gledati šušmarstvo, ali razumeš? Ko je umoril Rothovo, je prišlo do skrajnosti, prave skrajnosti.»

«Ne pretiravaj,» je jezno zakričala, «umoril!»

Udaril je po mizi. «Draga Lilo, to je storil.» Potem je govoril tiše, kakor da kdo prisluškuje. Govoril je o primeru Roth, o razgovoru z glavno babico, o patologovem poročilu in tudi o Rothovem obisku. «Povedal sem mu resnico, potem ko so mu vsi drugi lagali. Hotel je iti takoj k Feldhusnu, naredil bi škandal. Svetoval sem mu, naj ne počenja neumnosti, naj gre domov in se najprej pomiri. Ni res, da sem za ščuval, naj vloži tožbo. To je vse.»

Iztrgala mu je pismo, čeprav ga je prebrala že tolikokrat, da ga je znala že skoraj na pamet. «O,» je vzkliknila, «to je vse? Kako da potem preiskava ni ničesar dokazala. Nobenega namiga, da bi bilo treba Feldhusna grajati. Popolnoma brezhibno ravnanje. Ali lahko to razložiš?»

«Nisem še imel časa, da bi o tem razmislil,» je pobito odvrnil. «Toda sedaj vem, kako take stvari tečejo, in to veš tudi ti. Eden drugemu ne bodo napravili škode. Kako bi bilo videti, da bi odpustili šefa zdravnika, ki so ga pred nedavnim postavili? Sami sebi bi zapravili ugled. Vsakdo bi vprašal...»

Besno ga je prekinila. «Če vse to tako dobro veš, potem pa ne vem, zakaj si vso stvar začel. Preprosto ne morem verjeti, da je bilo vse tako slabo, kot pripoveduješ. Obsedli sta te blazna zavist in ljubosumnost.»

Videla je, kako je pobledel, toda ni nehala. «Popolna blaznost. Kako lahko spravljaš v nevarnost ves naš obstoj? Kako bomo zdaj živeli? Ali mi lahko to poveš?»

Čeprav je bil zelo prizadet, si je moral priznati, da na vse to ni pomislil. Mislil je le na Feldhusna in na njegovo kirurgijo, na bolnišnico in na nič več. «Pritožil se bom na oddelek za delo.»

«Pritožil! In kdaj misliš, bodo pritožbo rešili? In kaj bomo počeli do takrat? Kdo bo plačal advokata? Še preden stopiš v njegovo pisarno, moraš plačati.» Umolknila je. Pomislila je, da bo prejela le še enomesečno plačo. Že se je videla, kako si sposoja denar, prosi, se ponižuje. Vse bo šlo — vse. Z rokama si je pokrila obraz in začela jokati. «Kaj bomo počeli?» je ihtela.

Nič drugega ni kazalo: stopil je k njej in jo pobožal po glavi. Govoril je mehko, tolažil jo je z besedami, katerim pa še sam ni verjel.

Odmaknila je njegovo roko.

Tedaj je zabrnel zvonec. «Otroci,» je rekel. Še naprej je jokala. Odprl je vrata in se silil, da bi se jim nasmehnil. «Bodite mirni. Mama se ne počuti dobro. Pojdite v svojo sobo.» In odšli so po prstih.

* * *

Ko je prihodnje jutro zazvonila ura, je Neugebauer segel, da bi jo ustavil — tako je storil vsako jutro, vsako jutro v zadnjih devetih letih. Potem je takoj vstal. Vse je bilo normalno. Nenadoma pa se je spomnil, da mu ni treba iti v bolnišnico. Lahko bi spet legel. Bil je odpuščen. Nekaj minut je sedel na postelji, bil je mrk, potem pa je šel v kopalnico.

Ko je odhajal, je prišla iz spalnice Liselotte, bila je v domači halji. Na obrazu so se ji poznali sledovi solz. «Ali greš tja?»

«Da, po svoje stvari.»

«In potem?»

«Saj veš, ali ne? K advokatu.»

«Poišči dobrega,» je rekla.

«Bom. Na svidenje.»

Šel je po isti poti kot običajno. Mesto se je prebujalo. Povsod so hiteli ljudje. Bolnišnični dimnik je puhal svetlosiv oblak dima. Vratar ga je pozdravil in Neugebauer se mu je priklonil kakor vsako jutro. Enak zrak kot vedno. Vse je bilo kot vsak pretekli dan. Samo on ni več sodil v te prostore.

Na stopnicah, ki so vodile v gornje nadstropje in operacijsko sobo, mu je prišla nasproti sestra Sieglinde. «Dobro jutro, doktor. Ali greste gor?»

«Oh, ne,» je odvrnil, «prav nasprotno.»

Govoril je čudno, ni ga razumela. «Kaj pomeni — prav nasprotno?»

Dotaknil se je njene roke: «Stopite za minuto v mojo sobo.»

Osupla ga je pogledala. Dokler nista prišla v njegovo pisarno, ni spregovoril. «Da, mala sestra Sieglinde, zelo prav je, da sem vas srečal — da vam lahko rečem zbogom, ne da bi to videlo vse osebje.»

Niti besede ni razumela. «Zakaj naj bi rekli zbogom? Ali greste na dopust?»

«Ne. Za vedno.»

Bila je še bolj presenečena. «Zakaj?»

«Odpustili so me.»

«Odpustili?» Kri ji je udarila v lica in ogorčeno je vprašala: «Odpustili — vas? In kdo je za to odgovoren?»

Nasmehnil se je, ni pa odgovoril.

«Vem,» je vzkliknila bojevito,» zelo dobro vem. Veliki...»

«Ne razburjajte se mala sestra,» je rekel, «razburjenje škoduje. Razburjal bi se lahko samo jaz, a to me je že minilo.»

«Ali ne boste ničesar ukrenili?»

«Da, pritožil se bom na oddelek za delo.»

«Tako je prav,» je zavpila, «tega sem vesela. Če me boste potrebovali za priča... ob vsakem času...»

«To je lepo, teh besed ne bom pozabil.» Ponudil ji je roko. «Zdaj pa zbogom, Sieglinde. Na kratko: vedno ste mi pomagali. Če ne bi bili vi... no, vsekakor, hvala za vse.»

Šlo ji je na jok.

«In zdaj morate iti,» je rekel vedro, «da ne boste prišli prepozno v operacijsko sobo, sicer bodo še vas odpustili.»

Hitro se je obrnila in odhitela

Neugebauer je začel pospravljati svoje stvari. Ni se nabralo bogve kaj: nekaj knjig, publikacij, časopisov, pa še ti so bili večji del last bolnišnice, ustanove. Pravzaprav je bil tu samo gost in nič več. Drug mož bo prišel nov, in nekoč bo tudi on pospravil svoje stvari. Ustanova, ta soba, pohištvo — bodo vse preživeli.

Preden je odšel, se je še enkrat ozrl po sobi; bil je kakor deček, ki se poslavlja od razreda, ki ga je dovršil. «No, tako je.» je mehko rekel in zaprl vrata.

Nikogar ne bi več rad videl ali srečal — razen sestre Thee. Kar mu je pomenila Sieglinde v kirurgiji to je bila zanj Thea v porodniški sobi. Od nje se mora posloviti — rad bi tudi slišal, kaj meni o njegovem odpustu

Bila je za svojo mizo, nekaj je pisala. Svoji aktovki je položil na mizo in se ji nasmehnil. «Rad bi se poslovil, sestra Thea. Odpustili so me.»

Pogledala ga je od glave do nog, njene oči so bile ledene, a v njih ni bilo očitka. «Izbrali ste trdo pot, doktor,» je rekla, «in tudi napačno.»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst